

Univerzita Pardubice
Dopravní fakulta Jana Pernera

Finanční zdraví společnosti SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Bc. Pavla Smočková

Diplomová práce

2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Pavla SMOČKOVÁ**
Osobní číslo: **D09713**
Studijní program: **N3708 Dopravní inženýrství a spoje**
Studijní obor: **Dopravní management, marketing a logistika**
Název tématu: **Finanční zdraví společnosti SÚS Královéhradeckého kraje a.s.**
Zadávací katedra: **Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Úvod

1. Význam finanční analýzy a charakteristika postupů a metod pro její zpracování
2. Charakteristika společnosti SÚS a.s.
3. Analýza absolutních, rozdílových a poměrových ukazatelů společnosti SÚS a.s.
4. Komplexní posouzení a zhodnocení finančního zdraví společnosti SÚS a.s.

Závěr

Rozsah grafických prací: **dle doporučení vedoucího**
Rozsah pracovní zprávy: **50 - 60 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:
dle pokynů vedoucího práce

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Rudolf Kampf, Ph.D.**
Katedra dopravního managementu, marketingu
a logistiky

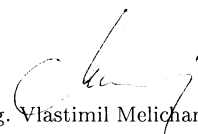
Datum zadání diplomové práce: **30. listopadu 2010**
Termín odevzdání diplomové práce: **23. května 2011**

prof. Ing. Bohumil Culek, CSc.

děkan

L.S.

prof. Ing. Vlastimil Melichar, CSc.

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2010

Prohlášení autora

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 21. 5. 2011

Bc. Pavla Smočková

ANOTACE

Obsahem této diplomové práce je zpracovaná finanční analýza společnosti SÚS Královéhradeckého kraje a.s. První dvě kapitoly naplňuje teoretická úroveň, kde je popsán význam finanční analýzy a charakteristika postupů a metod pro její zpracování. V následujících kapitolách jsou odborné postupy a metodiky aplikovány na skutečné hodnoty společnosti, vykazující za období 2008 až 2010. Na základě takto získaných výsledků je provedeno zhodnocení finančního zdraví společnosti a závěrem navrhnutá možná opatření na zlepšení situace.

KLÍČOVÁ SLOVA

finanční analýza; rozvaha; výkaz zisku a ztráty; peněžní tok; poměrové ukazatele; bankrotní a bonitní modely; SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

TITLE

Financial health of company SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

ANNOTATION

The content of this thesis is the processing of financial analysis of company SÚS Královéhradeckého kraje a.s. The first two chapters consist of theoretical part, which are described the importance of financial analysis and description of procedures and methods for its processing. In the following chapters, professional practise and methodologies are applied on the actual values of this company, reporting for the period 2008 to 2010. Based on these results was evaluated financial health of the company and in the end was proposed possible measure to improve the situation.

KEYWORDS

financial analysis; balance sheet budget; income statement; cash flow; ratio indicators; bankruptcy and credibility models; SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Obsah

Úvod	9
1 Význam finanční analýzy a charakteristika postupů a metod pro její zpracování	12
1.1 Zdroje finanční analýzy	13
1.1.1 Rozvaha	14
1.1.2 Výkaz zisku a ztráty	16
1.1.3 Příloha.....	17
1.1.4 Výkaz Cash flow	17
1.1.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu	19
1.2 Uživatelé finanční analýzy	19
1.3 Metody finanční analýzy	20
1.3.1 Metody elementární analýzy	21
1.3.2 Vyšší metody finanční analýzy	22
1.4 Analýza absolutních ukazatelů	22
1.4.1 Horizontální analýza (analýza trendu).....	23
1.4.2 Vertikální analýza (procentní rozbor).....	23
1.5 Bilanční pravidla financování.....	24
1.5.1 Zlaté bilanční pravidlo financování.....	24
1.5.2 Pravidlo vyrovnávání rizik	24
1.5.3 Pari pravidlo	24
1.5.4 Poměrové pravidlo.....	25
1.6 Analýza rozdílových ukazatelů	25
1.7 Analýza poměrových ukazatelů.....	26
1.7.1 Ukazatele rentability.....	27
1.7.2 Ukazatele aktivity	30
1.7.3 Ukazatele zadluženosti	33
1.7.4 Ukazatele likvidity.....	35
1.7.5 Ukazatele kapitálového trhu	36
1.8 Hodnotové ukazatele výkonnosti	38
1.9 Souhrnné indexy hodnocení	40
1.9.1 Hierarchicky uspořádané ukazatelé.....	41

1.9.2	Soustavy účelově vybraných ukazatelů	43
2	Charakteristika společnosti SÚS Královéhradeckého kraje a.s.	46
2.1	Základní identifikace společnosti	46
2.2	Předmět činnosti	47
2.3	Organizační struktura společnosti SÚS a.s.	49
3	Analýza absolutních, rozdílových a poměrových ukazatelů společnosti SÚS a.s.	51
3.1	Horizontální analýza	51
3.1.1	Horizontální analýza rozvahy AKTIV	51
3.1.2	Horizontální analýza rozvahy PASIV	55
	Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty	57
3.2	Vertikální analýza	59
3.2.1	Vertikální analýza rozvahy AKTIV	59
3.2.2	Vertikální analýza rozvahy PASIV	62
3.2.3	Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty	64
3.3	Pravidla financování	65
3.3.1	Zlaté bilanční pravidlo financování	66
3.3.2	Pravidlo vyrovnání rizik	66
3.3.3	Pari pravidlo	67
3.4	Analýza rozdílových ukazatelů	67
3.5	Analýza poměrových ukazatelů	69
3.5.1	Ukazatele rentability	69
3.5.2	Ukazatele aktivity	71
3.5.3	Ukazatele zadluženosti	73
3.5.4	Ukazatele likvidity	75
3.5.5	Ukazatele kapitálového trhu	76
4	Komplexní posouzení a zhodnocení finančního zdraví společnosti SÚS a.s.	78
4.1	Hodnotový ukazatel výkonnosti	78
4.2	Souhrnné indexy hodnocení	79
4.2.1	Hierarchicky uspořádané ukazatelé	79
4.2.2	Soustavy účelově vybraných ukazatelů	81
	Závěr	86
	Použitá literatura	90

Seznam tabulek.....	92
Seznam obrázků.....	93
Seznam zkratek.....	94
Seznam příloh.....	95

Úvod

V podmínkách tržní ekonomiky, která je založena na systému svobodného podnikání a volné soutěže se v rámci tržního mechanismu snažíme dosáhnout jednoty mezi nabídkou a výrobou. Tržní mechanismus je systém, který reguluje na základě cen na trhu nabídku a poptávku, tedy reguluje množství vyráběného a spotřebovaného zboží. Aby tento systém mohl správně fungovat, je třeba akceptovat určitá pravidla a předpoklady. Předpokladem správného fungování tržního mechanismu je existence konkurenčního prostředí, volná cenotvorba, volný vstup na trh a v neposlední řadě zásah státu. Regulace ze strany státu má podobu ekonomickou a mimoekonomickou. Mezi ta ekonomická opatření spadá daňová soustava, celní politika apod. V těchto proměnlivých tržních podmínkách je povinností všech ekonomický subjektů striktně dodržovat platnou legislativu, která má podobu mimoekonomických zásah státu do tržního mechanismu.

S neustále se měnícími tržními podmínkami, působením globalizace, změnou konkurenčního prostředí a ostatních výše jmenovaných i nejmenovaných aspektů, mající významný podíl na zdraví a prosperitu hospodářské jednotky, je důležité, aby management podniku, byl schopen zaujmout své funkční postavení a rychle reagoval na dané nebo blížící se podněty, či změny. Hospodářské jednotky, které si přejí dlouhodobě fungovat, udržet si významné postavení na trhu, být konkurenceschopní a produkovat zisk, by se měly přizpůsobit daným tržním podmínkám a tempu ekonomického vývoje.

Velmi důležitou oblastí, která ovlivňuje správné fungování podniku, je jeho majetková a kapitálová struktura. Pro zajištění finanční stability podniku, je třeba, aby jeho majetková struktura odpovídala jeho potřebám a vykonávaným činnostem. Na oblast kapitálové struktury se klade velký význam při jejich řízení. Jedním ze základních faktorů pro dosažení finanční stability je vytvářet vhodný poměr mezi aktivy a pasivy rozvahových položek.

Finanční řízení podniku úzce souvisí s majetkovou a kapitálovou strukturou konkrétního subjektu. Tato činnost má úlohu posuzovat současnou ekonomickou situaci podniku, dále určuje položky, které ji ovlivňují a vytváří si odhad budoucího vývoje. Výsledek těchto procesů umožňuje managementu, aby včas provedl potřebné adekvátní postupy a kroky při finančním řízení.

Zdrojem dat pro finanční řízení je nepochybně finanční účetnictví, které umožňuje sledovat a vyhodnocovat finanční situaci ekonomický jednotek. Poskytuje komplexní přehled o aktivech a pasivech podniku, o jeho nákladech a výnosech a také hospodářském výsledku za běžné účetní období. Slouží především vnějším uživatelům a partnerům (banky, akcionáři, finanční úřad, pojišťovny apod.) a má podávat obraz o finanční situaci podniku. Řídí se platnou legislativou, zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů a nařízením Ministerstva financí ČR. Účetnictví poskytuje pouze hodnoty v podobě kvantitativních informací a hodnoty informující o minulosti. Pro posouzení finančního zdraví podniku je třeba mít data, která nám účetnictví bohužel nemůže poskytnout. Lze vyvázat z této situace, a doplnit údaje potřebné k rozboru finančního zdraví podniku, a to, využitím možnosti finanční analýzy.

Finanční analýza je důležitou a nepostradatelnou složkou finančního řízení podniku. V dnešní době už snad každá hospodářská jednotka působící na trhu, vypracovává finanční analýzu. Tento prostředek zhodnocení, souhrnně vyhodnocuje ekonomickou situaci podniku, pomocí základních finančních ukazatelů, ze kterých poté vyvozuje definitivní závěry. Ke komplexnímu posouzení finančního zdraví účetní jednotky nám poslouží komplexní ukazatele, finančního zdraví. Na základě jejich výsledků, lze určit, zda se podnik blíží bankrotu či dokonce splňuje podmínky pro podání návrhu na konkurz. Podklady, které nám poslouží k rozboru jednotlivých ukazatelů, jsou rozvaha, výkaz zisku a ztráty a peněžní tok - cash flow.

Cílem mé diplomové práce je provedení finanční analýzy a následné posouzení finančního zdraví akciové společnosti SÚS Královéhradeckého kraje a.s. Analýza finančního hospodaření bude provedena na základě rozboru vybraných finančních ukazatelů, jejich zhodnocení a poté navržení vhodných doporučení pro udržení optimálních hodnot.

Práce se skládá ze dvou částí, teoretické a praktické. V první části, teoretická úroveň, bude popsán význam finanční analýzy, charakteristika postupů a metod pro její zpracování. Konkrétní pozornost bude věnována zdrojům dat finanční analýzy, a to výstupům z finančního účetnictví. Dále se bude zabývat elementárními metodami finanční analýzy a na závěr charakteristikou ekonomicky přidané hodnoty a souhrnnými indexy.

Druhá část pojednává o samotné aplikaci finanční analýzy na společnost SÚS a.s. Praktická část bude zahájena charakteristikou a identifikací společnosti a jejím předmětem

podnikání. Následně bude zaměřena na již konkrétní analýzu absolutních ukazatelů konkrétních účetních výkazů, jak horizontální, tak vertikální. Poté následuje analýza rozdílových ukazatelů, kde bude věnována pozornost rozboru čistého pracovního kapitálu podniku. Na rozvahové položky podniku za sledované období navazuje aplikace zlatých bilančních pravidel financování. Na závěr je tato kapitola ukončena analýzou poměrových ukazatelů rentability, likvidity, aktivity, zadluženosti a ukazatele kapitálového trhu. Na to vše bude navázáno kapitolou komplexního posouzení a zhodnocení společnosti SÚS a.s., na kterou budou aplikovány konkrétní souhrnné bonitní a bankrotní indexy. Závěr bude pojednávat o komplexním vyhodnocení a možných návrzích na zlepšení situace.

Analýza bude vyhodnocována na základě dostupných dat třech po sobě jdoucích účetních období, rok 2008, 2009 a 2010.

1 Význam finanční analýzy a charakteristika postupů a metod pro její zpracování

Hlavním smyslem finanční analýzy je získat potřebná data pro kvalitní rozhodování o fungování firmy. Z toho vyplývá velmi úzká spojitost mezi účetnictvím a rozhodováním o podniku. Účetní data nám nabízejí velmi přesné hodnoty peněžních toků, které se však vztahují pouze k jednomu časovému okamžiku, ale aby tyto údaje mohly být využity pro hodnocení finančního zdraví podniku, musí se podrobit finanční analýze.

„Finanční analýza firmy je metodou hodnocení finančního hospodaření firmy, při kterém se zpracovávají data zachycená v peněžních jednotkách. Získaná data se třídí, agregují, poměřují se navzájem mezi sebou, kvantifikují se vztahy mezi nimi, hledají se kauzální souvislosti mezi nimi a určuje se jejich vývoj. Všemi těmito metodami se zvyšuje jejich vypovídací schopnost a jejich informační hodnota.“¹

Podstatou finanční analýzy je tedy splnění dvou základních funkcí:

- **prověřit finanční zdraví** – jedná se o historický vývoj a odhad do budoucnosti,
- **vytvořit základ pro finanční plán** – jsou základem pro plánování finančních veličin.

Dalším přínosem finanční analýzy je odhalení silných a slabých stránek firmy a následně zpětná reakce na eliminaci slabých stránek a podporu rozvoje silných stránek hodnoceného subjektu.

„K základním cílům finančního řízení podniku je především dosahování finanční stability, kterou je možné hodnotit pomocí dvou základních kritérií:

- **schopnost vytvářet zisk** – zajišťovat přírůstek majetku a zhodnocovat vložený kapitál; toto kritérium je považováno za nejdůležitější,

¹ KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C. H. Beck, 2002. 206 s. ISBN 80-7179-778-2.

- **zajištění platební schopnosti** – je třeba si uvědomit, že bez platební schopnosti nelze fungovat.²

1.1 Zdroje finanční analýzy

Jako primární zdroj dat pro finanční analýzu slouží účetnictví. Účetnictví je upraveno Zákonem o účetnictví č. 563/1991 Sb., Vyhláškou č. 500/2002 Sb., pro podnikatele účtující v soustavě podvojného účetnictví a Českými účetními standardy. Jednou z podmínek pro sestavení věrohodné finanční analýzy je správnost vstupních informací. Při dodržení již výše zmíněných ustanoveních, by měly být informace vycházející z účetnictví důvěryhodným podkladem pro finanční analýzu.

Ve finanční analýze se nejčastěji užívají data z účetní závěrky, a to:

- **rozvaha,**
- **výkaz zisku a ztráty,**
- dále může obsahovat přehled o peněžních tocích (CF), přehled o změnách vlastního kapitálu.

Tyto účetní výkazy jsou hlavním zdrojem pro zpracování finanční analýzy. Rozvaha a výkaz zisku a ztráty jsou stanovena předpisem Ministerstva financí a jsou závaznou součástí účetní závěrky.

Podnikatelské subjekty mají povinnost, která vyplývá z obchodního zákoníku nechat ověřit účetní závěrku auditorem a vyvěsit takto ověřené informace veřejnosti. Auditem se rozumí kontrola účtů, firemních knih odborníky, ověřování vykázaných aktiv a pasiv apod. Cílem auditu je předložit názor na kvalitě účetní závěrky, zda věrně zobrazuje majetek, závazky, vlastní kapitál a hospodářský výsledek.

² RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 139s. ISBN 978-80-247-3308-1.

1.1.1 Rozvaha

Rozvaha patří k nejdůležitějším účetním výkazům. Zobrazuje stav majetku (aktiva) a zdroje jeho financování (pasiva). K časovému okamžiku sestavujeme rozvahu zahajovací (při vzniku podniku), počáteční (k počátku období), konečnou (ke konci účetního období). Rozvaha se zpravidla sestavuje k poslednímu dni každého roku. Základní funkcí rozvahy je zjištění majetkové situace podniku, zdrojích financování a finanční situace podniku.

Majetkovou situaci podniku zjišťujeme, v jakých konkrétních druzích se majetek nachází, jak je oceněn, nakolik se opotřebovává, jaká je obrátkovost a také optimálnost složení majetku apod.

U **zdroje financování** majetku nás zajímá, z jakých zdrojů a v jaké výši byl majetek pořízen, zda z vlastních či z cizích.

Poslední důležitou informací o **finanční situaci** podniku nám rozvaha také může nabídnout. Zda jsme hospodařili ztrátově či ziskově, dále jakého zisku podnik dosáhl a jak prostředky rozdělil.

Rozvaha má jednu specifickou vlastnost, a tou je bilanční pravidlo, tzn., že součet aktiv se rovná součtu pasiv. Platí **bilanční rovnice**:

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}$$

A) Aktiva

„Majetková struktura podniku představuje podrobnou strukturu aktiv podniku. Aktivy v širším pojetí rozumíme celkovou výši ekonomických zdrojů, jimiž podniku disponuje v určitém časovém okamžiku. Zdroje bývají označovány jako majetek podniku (právní pojetí) nebo také jako kapitál (finanční stránka ekonomických zdrojů). Rozhodující je dané položky přinést v budoucnu ekonomický prospěch podniku. Tato schopnost se může projevit dvěma způsoby:

- **přímo** – schopnost cenných papírů přeměnit je okamžitě na hotovost,
- **nepřímo** – položka aktiv se zapojí do výrobní činnosti, postupně se přemění na hotové výrobky a prostřednictvím pohledávek se změní na peníze.

Základním hlediskem členění aktiv je podle jejich likvidity, tedy od položek nejméně likvidní až po položky nejlikvidnější.³

Strana aktiv je tedy prioritně členěna podle času na aktiva stálá a oběžná, tedy podle doby jejich použitelnosti a likvidity tzn. schopnost a rychlost majetku se přeměnit na peněžní prostředky.

Podrobnější dělení **stálých aktiv**, je z hlediska dlouhodobého, na majetek nehmotný, hmotný a finanční investice. Dlouhodobý majetek je pro podnik nejméně likvidní, protože doba přeměny na hotové prostředky je delší než jeden rok.

Oběžný majetek je tvořen tzv. majetkem krátkodobým, do kterého strukturujeme zásoby, dlouhodobé a krátkodobé pohledávky a finanční majetek. U krátkodobých aktiv můžeme předpokládat dobu přeměny na peněžní jednotky během jednoho roku.

B) Pasiva

Strana pasiv nám umožňuje nahlédnout do zdrojů financování majetku podniku, tzn., z jakého kapitálu byla aktiva nabyta. Pasiva jsou členěna z hlediska vlastnictví zdrojů financování, a to na zdroje vlastní nebo zdroje cizí.

Vlastní kapitál je položkou obsahující základní kapitál, který do podniku vložili společníci; kapitálové fondy, které představuje emisní ážio, dary, dotace a oceňovací rozdíly. Další položkou vlastního kapitálu jsou fondy ze zisku, k nimž patří rezervní fond ke krytí případných ztrát; výsledek hospodaření z minulých let, což je nerozdělený zisk popř. neuhrazená ztráta z minulých let a výsledek hospodaření za běžné období vykázaný v daném účetním období.

Cizí kapitál jsou závazky podniku, které pocházejí z různých hospodářských operací firmy. Tyto cizí zdroje, kterými podnik disponuje jen po určitou dobu, představují dluh, který musí firma splatit v dané lhůtě. Podle doby určené ke splacení, je rozlišujeme na krátkodobé a dlouhodobé zdroje.

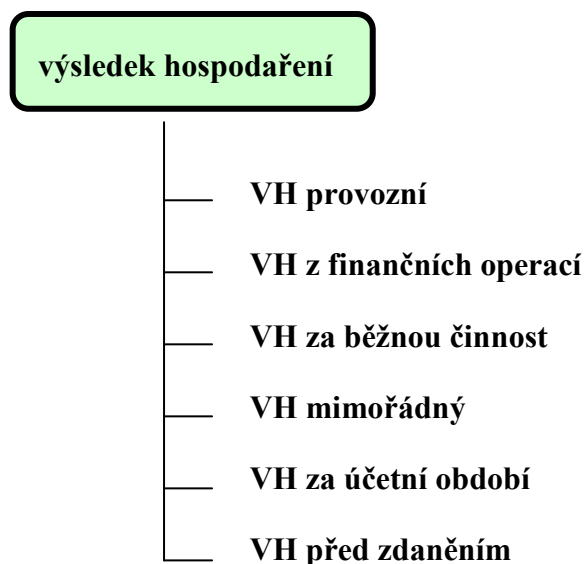
³ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

Všeobecně platí, že krátkodobé zdroje jsou levnější než dlouhodobé a cizí kapitál bývá zpravidla levnější než kapitál vlastní.

1.1.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty zaznamenává kumulativně náklady a výnosy, které ve sledovaném období ovlivnily výsledek hospodaření. Informace z výkazu jsou významným podkladem pro hodnocení ziskovosti. Ve struktuře výkazu zisku a ztráty nalézáme, několik stupňů výsledků hospodaření viz obrázek 1. Nejdůležitější položkou je výsledek hospodaření z provozní činnosti, který odráží schopnost firmy vytvářet kladný výsledek, ze své hlavní činnosti. Tato hodnota v sobě odráží výsledek z prodeje zboží, prodeje investičního majetku a materiálu a v poslední řadě výsledek z ostatní provozní činnosti. Základním rozdílem mezi rozvahou a výkazem zisku a ztráty je v tom, že rozvaha zachycuje data k určitému časovému intervalu (stavové), nýbrž výkaz zisku a ztráty obsahuje tokové veličiny. Výkaz zisku a ztráty tedy zachycuje pohyb výnosů a nákladů nikoli příjmů a výdajů, proto je podstatné přihlížet k peněžnímu toku, viz Cash flow.

Obrázek č. 1 - Členění výsledku hospodaření

Zdroj: autor dle předlohy: RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

1.1.3 Příloha

Posledním a ne méně důležitým dokumentem, který je součástí účetní závěrky, je příloha. Tento dokument vysvětluje a doplňuje informace obsažené v rozvaze a výkazu zisku a ztráty, bez kterých není možné správné pochopení a interpretace údajů uvedených v rozvaze či výsledovce.

U akciových společností a společností s ručením omezeným příloha obsahuje:

- **obecné údaje** – popis ÚJ, popis organizační struktury, změny v obchodním rejstříku, počet zaměstnanců, osobní náklady zaměstnanců, odměny statutárních a dozorčích orgánů,
- **informace o použitých účetních postupech, metodách a zásadách** – způsoby oceňování, odepisování, specifické účetní postupy,
- **doplňující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztráty**
- **přehled o peněžních tocích**

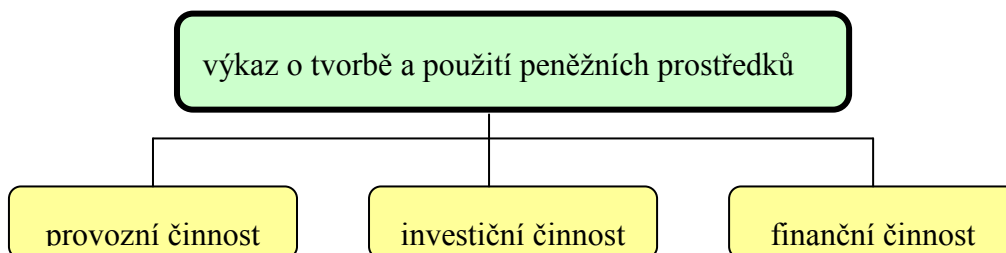
1.1.4 Výkaz Cash flow

„Výkaz cash flow srovnává bilanční formou zdroje tvorby peněžních prostředků (příjmy) s jejich užitím (výdaje) za určité období, slouží tedy k posouzení skutečné finanční situace. Odpovídá na otázku: Kolik peněžních prostředků podnik vytvořil a k jakým účelům je použil?

Podává přehled o peněžních tocích v průběhu účetního období. Peněžními toky se rozumí příjmy a výdaje peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů. Za peněžní prostředky se považují peníze v hotovosti včetně cenin, peněžní prostředky na účtu včetně případného pasivního zůstatku běžného účtu a peníze na cestě. Peněžními ekvivalenty se rozumí krátkodobý likvidní majetek, který je možno přeměnit v peněžní částku. Výkaz je možno rozdělit na tři základní části viz obrázek 2.“⁴

⁴ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: GRADA Publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

Obrázek č. 2 - Struktura výkazu o tvorbě a použití peněžních prostředků

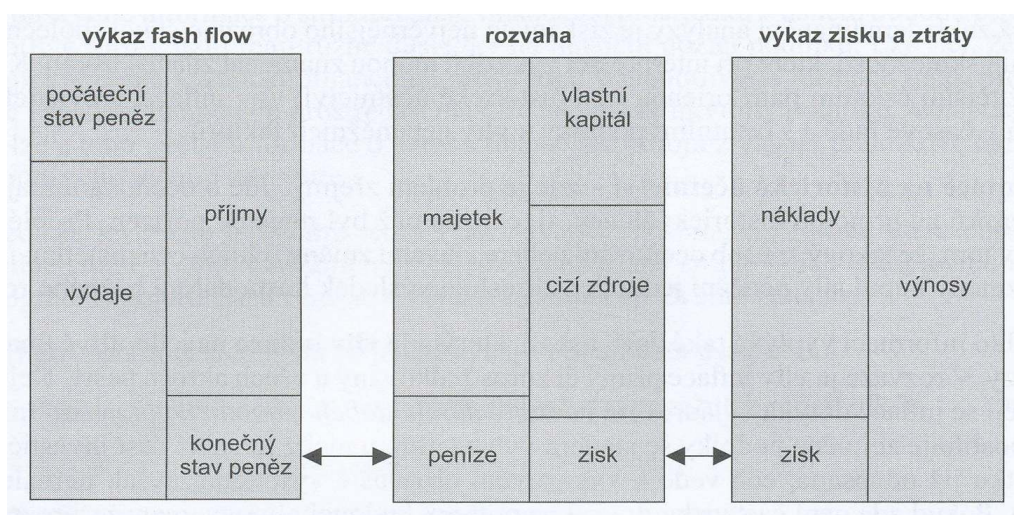
Zdroj: autor dle předlohy: RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

Nejdůležitější částí tohoto výkazu je část týkající se provozní činnosti, která nám umožňuje zjistit, do jaké míry výsledek hospodaření za běžnou činnost odpovídá skutečně vydělaným penězům. Obecně lze říci, že výkaz cash flow poskytuje informace o struktuře finančních zdrojů získaných podnikem v daném období.

Existují dvě metody získání cash flow:

- **přímo** – pomocí sledování příjmů a výdajů podniku za dané období,
- **nepřímo** – pomocí transformace zisku do pohybu peněžních prostředků.

Obrázek č. 3 - Provázanost účetních výkazů

Zdroj: RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

1.1.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Přehled o změnách vlastního kapitálu taktéž nemusí být součástí účetní závěrky. Podává informace o zvýšení či snížení jednotlivých složek vlastního kapitálu a uvádí zdroje pro vyplacené dividendy.

1.2 Uživatelé finanční analýzy

Výsledky finanční analýzy zajímá široká škála uživatelů, nejen z interního prostředí podniku, ale i z externího okolí daného subjektu. Uživatelé finanční analýzy se primárně nezajímají pouze o rozbor hospodaření v uplynulém období, ale mají zájem o budoucí prognózu finančních perspektiv účetní jednotky. Dané informace o finanční síle společnosti potřebují znát tyto externí uživatelé:

- investoři,
- obchodní partneři (odběratelé a dodavatelé),
- banky a jiní věřitelé,
- státní orgány,
- konkurence.

K interním uživatelům finanční analýzy patří:

- management,
- akcionáři (vlastníci, společníci),
- zaměstnanci.

Investorem je subjekt (akcionář, společník), který vložil do společnosti určitý kapitál, za účelem jeho zhodnocení. Jeho očekávání spočívá v tom, že po uplynutí určité doby se nejenže jeho investované prostředky vrátí, ale také zhodnotí, a to buď ve formě dividend, podílu na zisku či z prodeje zhodnocených akcií. Jeho základním cílem je maximalizace tržní hodnoty vlastního kapitálu společnosti.

Obchodní partneři: dodavatelé se zaměřují pouze na to, zda bude daný subjekt schopen hradit své závazky. Primárně je především zajímá prosperita, solventnost a likvidita

podniku. **Odběratelé** mají zájem o finanční situaci dodavatele především při dlouhodobém obchodním vztahu. Potřebují se ujistit, že si dodavatel udržuje finanční stabilitu a bude plnit své závazky, aby nedošlo k narušení jejich výroby. Jsou na sobě totiž závislí. Také potřebují mít jistotu, že dodavatel bude schopen dostát svým dohodnutým dodávkám.

Banky a ostatní věřitelé potřebují získat informace o finančním stavu dlužníka, aby se mohli lépe rozhodnout, zda mu poskytnou peníze, v jaké výši a za jakých podmínek. V tomto případě se zajímají o solventnost a likviditu podniku.

Stát a jeho orgány sbírají účetně-finanční data pro mnohé účely. Především se zaměřuje na správnost vykázaných daní, kontrolu hospodaření podniku se státní účastí, kontrolu při rozdělování dotací. Dále vykázané informace mohou posloužit k různým statistickým šetřením nebo také k nezbytně nutné formulaci hospodářské politiky státu.

Konkurence se zajímá o výsledky hospodaření za účelem srovnávání s jejich vlastními výsledky. Zejména to jsou ukazatelé rentability, solventnosti, ziskové marže apod.

Management využívá získané informace z finanční analýzy, jak pro krátkodobé, tak i dlouhodobé řízení podniku. Tyto získaná data jim umožňují se lépe rozhodovat při získávání kapitálových zdrojů, zajišťování majetkové struktury, včetně výběru vhodného způsobu jeho financování. Finanční analýza v sobě odhaluje informace o hospodaření podniku, které mohou manažeři přijmout a rozpracovat v dalším finančním plánu.

Akcionáři (vlastníci) si pomocí finanční analýzy kontrolují, zda jimi vložený kapitál je ve společnosti dostatečně využíván a zhodnocován. Dále dohlížejí na práci managerů, zda je naplňován podnikatelský záměr a zajišťují trvání a rozvoj společnosti.

Zaměstnanci mají přirozený zájem na prosperitě a hospodářské stabilitě zaměstnavajícího subjektu. Kladnými výsledky hospodaření bývají motivováni ještě k lepším výkonům, a to především z jistoty zaměstnání a perspektivy sociální a mzdové.

1.3 Metody finanční analýzy

„Vědní obory jako je matematika, statistika a ekonomie, umožnili, aby vznikla celá řada metod hodnocení finančního zdraví firmy, které je možné úspěšně aplikovat. V ekonomii

se obvykle rozlišují dva přístupy hodnocení ekonomických procesů. Jsou jimi fundamentální analýza a analýza technická.

Fundamentální analýza je založena na znalostech a vzájemných souvislostí mezi ekonomickými a mimoekonomickými procesy.⁵ „Finanční analytici při ní využívají svých zkušeností, intuice a expertních odhadů. Tato metoda je upřednostňována při velkých změnách podmínek.

Technická analýza je založena na matematicko-statistických metodách. V oblasti elementárních metod jde o analýzu vertikální, v jejímž rámci se hodnotí vývoj jednotlivých prvků, a analýzu horizontální. K nejvýznamnějším nástrojům horizontální analýzy patří časové řady.⁶ Metody technické finanční analýzy členíme:

- elementární metody,
- vyšší metody.

1.3.1 Metody elementární analýzy

Finanční analýza zpravidla využívá dvou metod, a to metody elementární a metody vyšší. Elementární metody můžeme charakterizovat jednoduchostí ve výpočtu a jejich nenáročností na zpracování. Těchto metod nelze využít vždy a zjednodušením, které přinášejí, můžeme někdy dojít k zavádějícím výsledkům. Elementární metodu členíme do několika skupin, které v důsledku jako celek, vytváří komplexní finanční rozbor hospodářské jednotky.

Elementární metody finanční analýzy se člení:

- *absolutní ukazatele*
 - analýza trendů (horizontální analýza),
 - procentní rozbor (vertikální analýza),
- *rozdílové ukazatele,*

⁵ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

⁶ KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C. H. Beck, 2002. 206 s. ISBN 80-7179-778-2.

- *poměrové ukazatele*
 - ukazatel rentability,
 - ukazatel aktivity,
 - ukazatel zadluženosti,
 - ukazatel likvidity,
 - ukazatel kapitálového trhu,
- *analýzu soustav ukazatelů*
 - Du Pontův rozklad,
 - pyramidové rozklady.

1.3.2 Vyšší metody finanční analýzy

„Tato skupina metod nepatří k metodám univerzálním. Jejich použití je závislé na hlubších znalostech matematické statistiky, ale také na hlubších teoretických i praktických ekonomických znalostech. Ve firemní praxi nejsou používány běžně. Těmito metodami se zpravidla zabývají specializované firmy.“⁷

1.4 Analýza absolutních ukazatelů

Tato metoda spočívá v použití údajů zjištěných v účetních výkazech. Dané údaje nám poskytují informace o absolutních hodnotách a jejich změnách v čase, ale také jejich relativní změny neboli procentní změny. Analýza absolutních ukazatelů zahrnuje analýzu horizontální (analýzu trendů) a analýzu vertikální (procentní rozbor).

⁷ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

1.4.1 Horizontální analýza (analýza trendu)

Trendová analýza zachycuje změny absolutních ukazatelů v čase. Změny jednotlivých položek se sledují po řádcích, tedy horizontálně. Zjišťujeme, o kolik procent se změnila jednotlivé položky k minulému období, popř. o kolik se změnila jednotlivé položky v absolutních číslech. Tato metoda zachycuje trendovou časovou osu ve struktuře majetku a kapitálu podniku. Bývá nejčastěji používanou a nejjednodušší metodou při vypracování zpráv o hospodářské situaci podniku a o jeho minulém a budoucím vývoji.

Výpočet:

- 1) nejprve si spočítáme absolutní změnu:

$$\text{absolutní změna} = \text{hodnota položky}_t - \text{hodnota položky}_{t-1}$$

- 2) poté následuje výpočet absolutní změny v procentech oproti minulému období:

$$\text{procentní změna} = (\text{absolutní změna} / \text{hodnota položky}_{t-1}) * 100$$

1.4.2 Vertikální analýza (procentní rozbor)

Vychází z procentního poměru jednotlivých veličin vztažené k vybrané základně, zpravidla to bývá tzv. bilanční suma. Bilanční sumu v rozvaze můžeme chápat jako součet všech aktiv či pasiv, ale i jako sumu jednotlivých položek, které chceme analyzovat. Ve výkazu zisku a ztráty bilanční suma může představovat celkové výnosy či tržby apod.

Procentní rozbor zkoumá položky aktiv a pasiv tzn. majetek podniku a kapitál, kterými je tento majetek krytý. Pojem „vertikální“ znamená, že se výpočet analýzy provádí odshora dolů v jednotlivých letech, nikoli napříč jednotlivými roky, jako tomu bylo u předchozí analýzy.

Na straně pasiv můžeme vyčíst informace o tom, zda podnik svá aktiva financoval vlastními či cizími zdroji, popř. dlouhodobým či krátkodobým cizím kapitálem. Dále se sleduje časová návratnost těchto zdrojů, a to zda účetní jednotka využívala krátkodobých či dlouhodobých zdrojů. Levnější je pro podnik samozřejmě financovat svůj majetek krátkodobým cizím kapitálem.

1.5 Bilanční pravidla financování

Tato pravidla nejsou nikterak závazná, slouží pouze jako doporučení pro management, který by se jimi měl řídit, pokud chce dosahovat finanční i majetkové stability. Jsou jednoduchá a srozumitelná, měla by být dodržena za všech okolností a platí za každé situace. V praxi je využívají i některé bankovní instituce a investoři.

1.5.1 Zlaté bilanční pravidlo financování

Toto pravidlo vystihuje, že dlouhodobá aktiva by měla být financována dlouhodobými pasivy. Totéž platí pro aktiva a pasiva krátkodobá. Důvod je jednoduchý, krátkodobé zdroje jsou poměrně drahé a dostupné po omezenou dobu. Slouží ke krátkodobému užití, ze kterého však firma bude mít větší zisk, než jsou náklady na tyto zdroje. Naproti tomu dlouhodobé zdroje, které má firma na delší dobu než je jeden rok, může vynaložit na dlouhodobější aktivity. U dlouhodobých zdrojů z tohoto důvodu není potřeba, hledat okamžitou návratnost. Obecně platí vztah:

$$\textit{Stálá aktiva} = \textit{Vlastní kapitál} + \textit{Dlouhodobé cizí zdroje}$$

$$\textit{Oběžná aktiva} = \textit{Krátkodobé cizí zdroje}$$

1.5.2 Pravidlo vyrovnávání rizik

Druhé pravidlo se zaměřuje především na strukturu pasiv v rozvaze. Pravidlo vyrovnání rizik vyslovuje, že vlastního kapitálu by mělo být alespoň stejně jako cizího kapitálu. Toto je podstatné zejména při získávání úvěrů a jiných cizích zdrojů od bank a ostatních institucí. Z toho vyplývá následující vztah:

$$\textit{Vlastní kapitál} / \textit{Cizí kapitál} = 1$$

1.5.3 Pari pravidlo

Zlaté pari pravidlo nám říká, že vlastní kapitál by měl být roven stálým aktivům, a to jen tehdy, když nebudeme využívat dlouhodobého cizího kapitálu. Vlastní kapitál je pro firmu ten nejdražší, a proto v tom horším případě by měl financovat dlouhodobý majetek. V praxi se

tento přístup příliš nedodrží. Tento postoj totiž neumožňuje využít dlouhodobých cizích zdrojů. Naopak z toho lepšího pohledu, by měl financovat pouze část dlouhodobého majetku, přičemž zbytek by měl být pokryt dlouhodobými cizími zdroji. Tento vztah lze vyjádřit následovně:

$$\textit{Stálá aktiva} = \textit{Vlastní kapitál}$$

1.5.4 Poměrové pravidlo

Tato zásada nám sděluje, že tempo růstu investic by nemělo být větší než tempo růstu tržeb. Dodržení tohoto pravidla pro nás znamená, že špatná investice, která se nám nepromítne do tržeb, zbrzdí tempo růstu dalších investic, což nepřispěje ke stabilizaci podniku. Dodržením tohoto pravidla, dosáhneme toho, že firma neudělá více špatných investic za sebou.

1.6 Analýza rozdílových ukazatelů

Za absolutní ukazatele lze považovat i rozdílové ukazatele, které získáme jako rozdíl dvou absolutních ukazatelů. „*Představují rozdíl stavu určitých skupin aktiv či pasiv vztažených vždy k témuž okamžiku.*“⁸ Tyto ukazatele se též označují jako fondy finančních prostředků nebo jako finanční fondy. Ve finanční analýze se fond chápá jako:

- agregace určitých stavových položek vyjadřující aktiva či pasiva,
- rozdíl mezi určitými položkami aktiv a určitými položkami pasiv.

Mezi nejčastěji používané fondy ve finanční analýze patří čistý pracovní kapitál. Je nutné rozlišovat pracovní kapitál brutto a pracovní kapitál netto (čistý pracovní kapitál), přičemž brutto kapitál se rovná sumě oběžných aktiv. Čistý pracovní kapitál se vypočítá, jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky; respektive dluhy, ke kterým musíme přičíst běžné bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci.

⁸ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

$$\text{ČPK} = \text{Oběžná aktiva} - \text{Krátkodobé závazky} - \text{Krátkodobé finanční výpomoci a úvěry}$$

Velikost čistého pracovního kapitálu je významný indikátorem platební schopnosti podniku. Čím vyšší je jeho hodnota, tím je podnik schopnější hradit své finanční závazky. Aby byl podnik likvidní, je nezbytné, aby si držel potřebnou výši volného pracovního kapitálu. Nabývá-li tento ukazatel záporných hodnot, jedná se o tzv. nekrytý dluh. Musíme být obezřetní a při hodnocení ukazatele věnovat pozornost i struktuře oběžných aktiv, jež mohou zahrnovat položky málo likvidní, či dokonce trvale nelikvidní, jako např. nevymahatelné pohledávky, neprodejné výrobky, prošlé zboží apod. Ne vždy znamená růst pracovního kapitálu také růst likvidity.

1.7 Analýza poměrových ukazatelů

„Poměrové ukazatele jsou nejoblíbenější a také nejrozšířenější metodou finanční analýzy, neboť umožňují získat rychlý a nenákladný obraz o základních finančních charakteristikách podniku.

Lze je sestavovat jako podílové, kdy dávají do poměru část celku a celek (např. podíl vlastního kapitálu k celkovému kapitálu), nebo jako vztahové, kdy dávají do poměru samostatné veličiny (např. poměr zisku k celkovým aktivům).“⁹

Důvodem, který vede k tak hojnému používání, je skutečnost, že umožňují provádět analýzu časového vývoje finanční situace (trendovou analýzu), jsou nástrojem průřezové analýzy (komparativní analýza – srovnávání podobných firem) a mohou předvídat budoucí vývoj podniku.

Poměrové ukazatele členíme do těchto skupin:

- ukazatele rentability,
- ukazatele aktivity,
- ukazatele zadluženosti,
- ukazatele likvidity,

⁹ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

- ukazatele tržní hodnoty (kapitálového trhu).

1.7.1 Ukazatele rentability

Rentabilita či výnosnost je ukazatelem, který nám říká, jaký je poměr mezi finančními prostředky, které nám plynou z našich aktivit, a mezi finančními prostředky, které jsme na tyto aktivity vynaložili.

„Ukazatel rentability patří k nejsledovanějším ukazatelům vzhledem k tomu, že informuje o efektu, jakého bylo dosaženo vloženým kapitálem.“¹⁰ Nejobecnější tvar tohoto ukazatele tedy je:

$$ROE = \frac{\text{výnos}}{\text{vložený kapitál}}$$

Čítec zlomku není zadán jednoznačně. Setkáváme se zde s různým ziskem, a to je:

- EBIT – zisk před úhradou úroků a daně z příjmů (provozní zisk),
- EBT – zisk před zdaněním,
- EAT – zisk po zdanění (čistý zisk).

Indikátor rentability (výnosnosti, ziskovosti) nám vyjadřuje, kolik korun zisku nám přinese jedna koruna položky ve jmenovateli.

Rentabilita vloženého kapitálu (ROI)

Tento ukazatel hodnotí podnikatelskou činnost firmy a vyjadřuje, jak působí celkový kapitál vložený do firmy, nezávisle na zdroji financování. Celkový kapitál nám představuje veličinu, která nám pomocí vloženého kapitálu určí míru zisku. Vypočítá se následovně:

$$ROI = \frac{\text{zisk před zdaněním} + \text{nákladové úroky}}{\text{celkový kapitál}}$$

¹⁰ KISLINGEROVÁ, Eva., HNILICA, Jiří. *Finanční analýza: krok za krokem*. Praha: C. H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3.

Rentabilita aktiv (ROA)

Tento indikátor vyjadřuje, do jaké míry je společnost schopna ze svých aktiv generovat zisk. „Poměřuje zisk s celkovými aktivy investovanými do podnikání bez ohledu na to, z jakých zdrojů jsou financována (vlastních, cizích, dlouhodobých, krátkodobých). Je-li do čitatele dosazen EBIT, potom ukazatel měří hrubou produkční sílu aktiv podniku před odpočtem daní a nákladových úroků.

Dosadíme-li do čitatele čistý zisk (EAT) zvýšený o zdaněné úroky, znamená to, že požadujeme, aby ukazatel poměřil vložené prostředky nejen se ziskem, ale i s úroky, jež jsou odměnou věřitelům za jimi zapůjčený kapitál. Zahnutí úroků do nákladů vede ke snížení vykázaného zisku, a tím i k nižší dani z příjmů.¹¹ Ukazatel rentability celkových vložených aktiv vypočítáme podle vztahu:

$$ROA = \frac{\text{čistý zisk} + \text{úroky (EBIT)}}{\text{aktiva}}.$$

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Výnosnost vlastního kapitálu má vypovídací schopnost pro majitele firmy či akcionáře, nebo také srovnávací funkci s konkurenty ze stejného odvětví. Tento ukazatel vyjadřuje efektivnost vloženého kapitálu společníků do společnosti a zjišťuje, zda byl jejich kapitál zhodnocen a přinesl dostatečný výnos. Hodnota tohoto indikátoru by měla být vyšší, než výnosnost ostatních investic na finančním trhu. „Pro investora je důležité, aby ukazatel ROE byl vyšší než úroky, které by obdržel při jiné formě investování. Tento požadavek je oprávněný, neboť investor nese vysoké riziko. Bude-li hodnota ROE dlouhodobě nižší nebo rovna výnosnosti cenných papírů garantovaných státem, podnik bude nejspíš odsouzen k zániku, neboť investor se bude snažit investovat svůj kapitál jinde, výnosnějším způsobem.“¹² Pro rentabilitu vlastního kapitálu platí tento vztah:

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk (EAT)}}{\text{vlastní kapitál}}.$$

¹¹ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

¹² Tamtéž ¹¹

Rentabilita dlouhodobých zdrojů (ROCE)

Tento ukazatel nám udává vypovídací schopnost o výnosnosti dlouhodobě investovaného kapitálu. Čítatel reprezentuje čistý zisk pro akcionáře a úroky pro věřitele, a do jmenovatele nejen že budeme zahrnovat položku vlastního kapitálu, ale také dlouhodobé závazky od věřitelů. Výnosnost dlouhodobě investovaného kapitálu nám umožňuje zhodnotit nejen vložený kapitál, ale i dlouhodobé prostředky věřitelů. Ve výsledném efektu vyjadřuje, kolik zisku dosáhneme z jedné koruny investované od akcionářů a věřitelů. Pro tento ukazatel existuje následující vztah:

$$ROCE = \frac{\text{čistý zisk} + \text{úroky}}{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé závazky}}.$$

Rentabilita tržeb (ROS)

Ukazatel rentability tržeb je též někdy označována jako zisková marže, vyjadřující procentuální podíl hospodářského výsledku na tržbách z prodeje zboží, výrobků a služeb. „Tržby ve jmenovateli představují tržní ohodnocení výkonů podniku za určité časové období, tj. jak účinně využije všechny své prostředky k vytvoření hodnot.“¹³ Výnosnost ROS nám vyjadřuje, kolik korun zisku připadá na jednu korunu tržeb. V praxi můžeme počítat s čistým ziskem nebo s hodnotou EBIT. Pokud zvolíme tu první variantu pro výpočet, tedy čistý zisk, vypočítáme tzv. ziskovou marži. V druhém případě budeme počítat s hodnotou EBIT, která se užívá pro srovnání různých podniků, a která vylučuje vlivy pro zkreslení skladby kapitálu (zisk, úroky). Pro tento ukazatel je dán následující vzorec:

$$ROS = \frac{\text{čistý zisk (EAT)}}{\text{tržby}}.$$

¹³ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

Rentabilita nákladů (ROC)

„Jedná se o doplňkový ukazatel rentability tržeb. Obecně platí, že čím nižší hodnota ukazatele, tím lepších výsledků hospodářská jednotka dosahuje.“¹⁴ Podává nám informaci o tom, kolik zisku připadne na jednu korunu nákladů. Vztah pro výpočet ROC:

$$ROC = 1 - \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}} \Rightarrow 1 - \text{rentabilita tržeb} .$$

1.7.2 Ukazatele aktivity

Tento ukazatel nám napoví, nejen že jak efektivně firma hospodaří se svými finančními prostředky, ale i o tom, jakou má vyjednávací sílu vůči dodavatelům. „Měří, jak efektivně podnik hospodaří se svými aktivy. Má-li jich více než je účelné vznikají mu zbytečné náklady a tím i nízký zisk. Má-li jich nedostatek, pak se musí vzdát mnoha potenciálně výhodných podnikatelských příležitostí a přichází o výnosy, které by mohl eventuálně získat.“¹⁵ Vyjadřují vázanost jednotlivých složek kapitálu v jednotlivých druzích aktiv a pasiv. Tento ukazatel lze vyjádřit nejčastěji ve dvou modelech, a to obratovostí aktiv (počtem obrátů) nebo dobu obratu aktiv (vyjádřené počtem dnů). Jednotlivé položky aktiv, které můžeme prostřednictvím tohoto ukazatele vyjádřit, se týká těchto oblastí:

- celková aktiva,
- zásoby,
- pohledávky,
- závazky.

¹⁴ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

¹⁵ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

A) Obratovost (počet obrátů)

Obrat aktiv

Vyjadřuje počet obrátek aktiv (celkových, stálých a oběžných) za období, během kterého bylo dosaženo daných tržeb. Většinou je za období myšlen jeden rok. „Všeobecně platí, že čím je hodnota větší, tím lépe. Minimální doporučená hodnota je jedna. Nízká hodnota poukazuje na neúměrnou majetkovou vybavenost podniku a jeho neefektivní využití.“¹⁶ Následující vztah platí pro výpočet obratu aktiv:

$$\text{počet obrátů} = \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}}.$$

Obrat zásob

Udává, kolikrát je v průběhu roku jednotlivá položka zásob prodána a zase uskladněna. Slabou stránkou tohoto ukazatele je, že tržby z prodeje odrážejí tržní hodnotu, přičemž zásoby jsou oceněny pořizovací cenou. Z tohoto důvodu ukazatel často nadhodnocuje skutečnou obrátku.

$$\text{počet obratu zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}.$$

Obrat pohledávek

Informuje, jak rychle je podnik schopen dostát svým závazkům, od doby okamžiku prodeje až po splátku od odběratelů. Čím vyšší hodnota, tím lepší.

$$\text{počet obratu pohledávek} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}}.$$

Obrat krátkodobých závazků

Tato hodnota nám vyjádří, kolikrát se obrátí krátkodobé závazky za rok.

$$\text{počet obratu krátkodobých závazků} = \frac{\text{tržby}}{\text{krátkodobé závazky}}.$$

¹⁶ KNÁPKOVÁ, Adriana; PAVELKOVÁ, Drahomíra. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada Publishing, 2010. 205 s. ISBN 978-80-247-3349-4.

B) Doba obratu

Doba obratu aktiv

Udává počet dní, po který bude trvat jedna obrátka aktiv ve vztahu k tržbám. Čím kratší doba tomu bude, tím lépe.

$$\text{doba obratu} = \frac{\text{aktiva}}{\text{tržby} / 360}.$$

Doba obratu zásob

Udává počet dnů, po něž jsou zásoby drženy do doby jejich spotřeby (jde-li o suroviny a materiál), jestli budeme hovořit o zboží či výrobcích, tak tomu bude do doby jejich prodeje. Tento ukazatel je významným indikátorem likvidity, jelikož udává počet dnů, za něž se prodaná věc promění v peněžní hotovost nebo v pohledávku.

$$\text{doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby} / 360}.$$

Doba obratu pohledávky

Odpovídá době splatnosti pohledávek. „Výsledkem je počet dnů, během nichž je inkaso peněz za každodenní tržby zadrženo v pohledávkách. Po tuto dobu musí podnik čekat na inkaso plateb za své již provedené tržby.“¹⁷ Tento ukazatel je užitečné sledovat pro případ, že by hodnota doby obratu pohledávky byla delší, než je běžná doba splatnosti pohledávek. V tomto případě je vhodné navrhnout správná protipatření k urychlení inkasa svých pohledávek.

$$\text{doba obratu pohledávky} = \frac{\text{pohledávky}}{\text{tržby} / 360}.$$

Doba obratu krátkodobých závazků

Informuje nás o odkladu plateb. Ve spojitosti s dobou obratu pohledávek, je doba obratu závazků totožná, akorát zde zjišťujeme platební morálku naší firmy vůči dodavatelům. Tento ukazatel nám říká, jak dlouho firma odkládá platbu faktur svým dodavatelům.

¹⁷ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

$$\text{doba obratu závazků} = \frac{\text{závazky}}{\text{tržby} / 360}$$

1.7.3 Ukazatele zadluženosti

„Ukazatelé zadluženosti sledují vztah mezi cizími a vlastními zdroji. Zadluženost, byť i vysoká, nemusí nic znamenat. V dobře fungující firmě může naopak vysoká finanční páka pozitivně přispívat k rentabilitě vlastního kapitálu.“¹⁸

„Jak už bylo mnohokrát řečeno, určitá výše cizího kapitálu je pro firmu užitečná. Jednak z důvodu, že cizí kapitál je levnější, než kapitál vlastní, ale také působí jako daňový štít. To znamená, že úroky z cizího kapitálu snižují daňový základ, a to tak, že úrok, který je součástí nákladů nám snižuje zisk, ze kterého se odvádí daň.

Náklady spojené se získáním kapitálu, jsou závislé na době jeho splatnosti. Čím delší bude jeho doba, tím vyšší cenu za něj zaplatíme. Z toho vyplývá, že nejlevnější bude krátkodobý cizí kapitál, a nejdražší bude vlastní kapitál, protože jeho splatnost je neomezená – vlastníkově se nevrací.

Posuzujeme-li kapitál z hlediska jeho riskantnosti, pak platí, že vlastní kapitál je nejbezpečnější zdroj financování.“¹⁹

Z výše uvedeného by měla firma dbát na optimální strukturu zdrojů financování. To znamená, aby měla co nejvýhodnější poměr mezi cizím a vlastním kapitálem, jelikož ten rozhoduje o výši nákladů na kapitál. Dále by měl být pořízen co nejlevněji a nejvýhodněji.

Při analýze finanční struktury se používá celá řada ukazatelů zadluženosti, které jsou odvozeny z údajů v rozvaze. Podstatou analýzy zadluženosti, je porovnat rozvahové položky aktiv a pasiv, a na jejich základě získat informace o tom, v jakém rozsahu jsou aktiva podniku kryta cizími zdroji. V praxi se nejčastěji používají následující poměrové ukazatele zadluženosti.

¹⁸ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

¹⁹ KNÁPKOVÁ, Adriana; PAVELKOVÁ, Drahomíra. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada Publishing, 2010. 205 s. ISBN 978-80-247-3349-4.

Ukazatel věřitelského rizika (celková zadluženost)

Jedná se o základní indikátor, který vyjadřuje celkovou zadluženost podniku. Všeobecně platí, že čím vyšší je hodnota tohoto ukazatel, tím vyšší je riziko věřitelů. Doporučená hodnota se pohybuje mezi 30 % - 60 %. Primárně je nutné schopnost podniku splácet úroky, aby nenastal případ, že by se věřitelé zdráhali půjčovat další peníze, či nemuseli požadovat vyšší úrokovou sazbu.

$$\text{celková zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}}.$$

Kvóta vlastního kapitálu

Je tzv. doplňkem k ukazateli celkové zadluženosti. Jejich suma je rovna jedné. Pojednává o finanční nezávislosti podniku.

$$\text{kvóta vlastního kapitálu} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}.$$

Koeficient zadluženosti

„Má stejnou vypovídací schopnost jako celková zadluženost. Oba rostou s proporcemi dluhů ve finanční struktuře podniku. Celková zadluženost roste lineárně, zatímco koeficient zadluženosti roste exponenciálně.“²⁰ Tento ukazatel poměruje míru cizího kapitálu a vlastního kapitálu. Čím více roste výsledná hodnota, zvyšuje se i riziko věřitelů, že nedostanou své peníze zpět, protože se podnik svým zadlužováním dostane snáze do bankrotu.

$$\text{koeficient zadluženosti} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}}.$$

Pokud převrátíme hodnoty tohoto ukazatele, vyjadřuje nám míru finanční samostatnosti podniku. Cílem každé hospodářské jednotky je vytvořit optimální poměr mezi vlastním a cizím kapitálem.

²⁰ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

Úrokové krytí

Úrokovým krytím zjišťujeme, zda je zadluženost firmy pro ni únosná, zda je schopna úroky i nadále splácet. Udává kolikrát je zisk vyšší než úroky. Doporučuje se až trojnásobná hodnota nebo i více, jež znamená lepší schopnost splácet úroky. Hodnota 1 se považuje za kritickou, protože vše co podnik vyprodukuje, jde na splátky úroku.

$$\text{úrokové krytí} = \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}}$$

1.7.4 Ukazatele likvidity

„Z pohledu platební schopnosti je nutné rozlišovat následující termíny.

Likvidnost dané složky je charakterizována rychlou přeměnou bez velké ztráty hodnoty na peněžní hotovost.

Solventnost je další pojem, který se úzce pojí s likviditou a představuje platební schopnost podniku, tedy splácet své závazky včas.

Následně likvidita vyjadřuje schopnost podniku přeměnit aktiva na hotovost nebo její ekvivalent (krátkodobé finanční instrumenty), a je tedy jakýmsi krátkodobým pohledem na solventnost.²¹

Podmínkou solventnosti je, aby měl podnik část majetku ve formě peněz, tedy jinými slovy je podmínkou solventnosti likvidita. Ukazatele poměří to, čím je možno platit, tím, co je nutno zaplatit. Podle likvidnosti položek aktiv v čitateli rozlišujeme likviditu běžnou, pohotovou nebo okamžitou.

Běžná likvidita (III. stupně)

Ukazatel běžné likvidity nám říká, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky. Doporučená hodnota by se měla pohybovat v intervalu od <1,5 – 2,5>. Pokud je hodnota nižší, podniková likvidita je značně riziková, protože obrat krátkodobých závazků je vyšší než

²¹ NÝVLTOVÁ, Romana; MARINIČ, Pavel. *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*. Praha: Grada Publishing, 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3158-2.

obrat oběžných aktiv. Naopak velmi vysoká hodnota vypovídá o zbytečně vysoké hodnotě čistého pracovního kapitálu a drahém financování. Při výpočtu je třeba zvážit strukturu zásob a jeho ocenění vzhledem k prodejnosti, dále také strukturu pohledávek, zejména ty nedobytné nebo po lhůtě splatnosti, které by také neměli vstupovat do výpočtu.

$$\text{běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}.$$

Pohotová likvidita (II. stupně)

Ve snaze mít likvidnější položky v čitateli, vylučuje z oběžných aktiv zásoby. Pokud je hodnota pohotové likvidity výrazně nižší, je dobré se zaměřit na stav zásob v podniku, který je nadměrný. Pro zachování likvidity podniku by hodnota neměla klesnout pod 1, anebo by se měla pohybovat v rozmezí 1 – 1,5.

$$\text{pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}.$$

Okamžitá likvidita (I. stupně)

Jedná se nejlikvidnější přístup podniku hradit právě splatné závazky. Do čitatele se dosazují pouze peníze na účtech nebo v hotovosti a jejich ekvivalenty (krátkodobé cenné papíry, šeky). V tomto případě je likvidita zajištěna pokud hodnota dosahuje alespoň čísla 0,2. Vysoké hodnoty svědčí o neefektivním využití finančních prostředků.

$$\text{okamžitá likvidita} = \frac{\text{peněžní prostředky} + \text{ekvivalenty}}{\text{okamžitě splatné závazky}}.$$

1.7.5 Ukazatele kapitálového trhu

„Investoři, kteří vložili své jmění do základního kapitálu podniku, potencionální investoři a všichni kdo obchodují na kapitálovém trhu, se zajímají, jak jsou jejich investice zhodnoceny. Toho lze dosáhnout buď z podílu na zisku (dividendy) nebo růstem ceny akcií.“²²

²² SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

„Tyto ukazatele vyjadřují, jak je trhem hodnocena minulá činnost podniku a jeho budoucí perspektiva. Jsou výsledkem všech výše uvedených poměrových ukazatelů – likvidity, aktivity, zadluženosti a rentability.“²³

Účetní hodnota akcie

„Tato hodnota odráží uplynulou výkonnost společnosti. Tento ukazatel by měl mít rostoucí tendenci, neboť poté se jeví pro potencionální investory, jako finančně zdravá. Podstatou propočtu je porovnání tržní hodnoty akcie a účetní hodnoty a zjištění minulé výkonnosti společnosti.“²⁴

$$\text{účetní hodnota akcie} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{počet emitovaných akcií}}.$$

Čistý zisk na akcii

Udává velikost zisku na jednu akcii. Čistým ziskem se myslí zisk po zdanění a výplatě dividend. Používá se často k porovnání akcií různých podniků.

$$\text{čistý zisk na akcii} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{počet emitovaných akcií}}.$$

Dividendový výnos

„Hodnota, která udává zhodnocení vložených finančních prostředků. Pokud podnik zadržuje zisk, a tím zvyšuje cenu akcie, nevzniká pro akcionáře přímý užitek a takové akcie jsou méně atraktivní. Pokud ovšem budou investoři ochotni akceptovat nižší dividendový výnos, tento pokles bude v budoucnu vykompenzován.“²⁵

$$\text{dividendový výnos} = \frac{\text{dividenda na akcii}}{\text{tržní cena akcie}}.$$

²³ SYNEK A KOLEKTIV, Miroslav. *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing, 1996. 456 s. ISBN 80-7169-211-5.

²⁴ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

²⁵ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

Výplatní poměr

Vyjadřuje, jak velký podíl vytvořeného čistého zisku je vyplácen akcionářům na dividendách.

$$\text{vyplatní poměr} = \frac{\text{dividenda na akcii}}{\text{počet emitovaných akcií}}.$$

Poměr tržní ceny akcie k zisku na akcii

„Zobrazuje, kolik jsou investoři ochotni zaplatit za 1 korunu vykazovaného zisku na akcii nebo také kolik let je potřebných ke splacení akcie jejím výnosem. Je indikátorem celkového tržního ohodnocení podniku. Vysoké P/E předznamenává vysoký růst dividend v budoucnu, nebo že akcie obsahuje malé riziko, a proto se investoři spokojí s menším výnosem.“²⁶

$$\text{poměr tržní ceny k zisku na akcii (P / E)} = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{čistý zisk na akcii}}.$$

Poměr tržní ceny akcie k její účetní hodnotě

Hodnota tohoto ukazatele nám vyjadřuje, zda je a kolikrát tržní hodnota společnosti větší, než ocenění vlastního kapitálu v rozvaze. „Je-li ukazatel větší než 1, znamená to, že podnik má vyšší tržní hodnotu, než do něj vložili minulí a současní akcionáři, a je tedy investory dobře hodnocen. V případě, že je menší jak 1, je zde nebezpečí omezené reprodukční schopnosti aktiv.“²⁷

$$\text{poměr tržní ceny k účetní hodnotě} = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{účetní hodnota akcie}}.$$

1.8 Hodnotové ukazatele výkonnosti

„Cíle zájmových skupin a především akcionářů, existence a rozvoj trhů cenných papírů nutně vyvolává zájem investorů o maximalizaci tržní hodnoty podniku. Investoři

²⁶ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

²⁷ Tamtéž ²⁶

vyhledávají takové investiční příležitosti (akcie), v nichž bude kapitál co nejvíce zhodnocen. Jedním z ukazatelů výkonnosti je ekonomicky přidaná hodnota (EVA).

Nejdůležitějším prvkem, který ukazatel EVA vnáší do měření firemní výkonnosti, je informace o skutečné ceně vlastního kapitálu.²⁸ Ukazatel EVA zahrnuje nebo se snaží promítnout oportunitní či implicitní náklady do výsledku hospodaření firmy. Kladný výsledek hospodaření nemusí automaticky vypovídat o tom, že firma dosahuje také kladného ekonomického zisku. V nákladech zahrnutých v účetnictví, jsou vykázány pouze náklady na cizí kapitál nikoliv náklady na kapitál vlastní. Náklady na vlastní kapitál se do nákladů účetně nezapočítávají, a proto ukazatel EVA je od účetně vykázaného zisku odečte.

$$EVA = NOPAT - C \times WACC,$$

kde

EVA	...ekonomická přidaná hodnota
NOPAT	...je provozní výsledek hospodaření před zdaněním
C	...investovaný kapitál
WACC	...průměrné náklady kapitálu

Druhá část vzorce se zabývá celkovým investovaným kapitálem, který je zpoplatněn váženými průměrnými náklady kapitálu. WACC spočítáme podle vzorce:

$$WACC = r_d \times (1 - d) \times \frac{D}{C} + r_e \times \frac{E}{C}$$

kde

WACC	...průměrné náklady kapitálu
r_d	...náklady na cizí kapitál (úroky placené)
d	...sazba daně z příjmů právnických osob
D	...cizí kapitál

²⁸ MARINIČ, Pavel. *Plánování a tvorba hodnoty firmy*. Praha: Grada Publishing, 2008. 240 s. ISBN 978-80-247-2432-4.

E	...vlastní kapitál
C	...celkový dlouhodobě investovaný kapitál
r_e	...náklady vlastního kapitálu

„Dosazením do vzorce nastává problém s jednotlivými proměnnými, které by měli odrážet skutečnou výkonnost podniku, a to zejména provozní výsledek hospodaření po zdanění. Významným prvkem, který nám zkresluje skutečnou hodnotu hospodářského výsledku, je tvorba a rozpouštění rezerv. Tuto hodnotu výsledku hospodaření nelze ztotožňovat se skutečnou realizovatelnou výkonností firmy, a z těchto důvodů bude lepší vycházet z přidané hodnoty. Avšak nesmíme zapomenout, že od přidané hodnoty je třeba odečíst daně, poplatky, odpisy a osobní náklady. Do výpočtu nebudou zahrnuty položky výnosů z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu, ani provozní výnosy a náklady, u nichž nelze identifikovat způsob jejich vzniku. Taktéž nás nebude zajímat finanční hospodářský výsledek, jelikož nás zajímá čistě provoz, bez vlivu způsobu financování.“²⁹

Ekonomicky přidaná hodnota bude zčásti ovlivněna výši průměrných nákladů kapitálů. Pokud bude ukazatel EVA kladný, znamená to, že společnost vytváří hodnotový profit pro své akcionáře a věřitele. Jestli je tomu naopak a hodnota ukazatele je záporná, podnik hubí již vytvořenou hodnotu.

1.9 Souhrnné indexy hodnocení

Základem finanční analýzy je průběžné vyhodnocování finančního zdraví firmy, jak z pohledu minulosti, tak z pohledu předvídání do budoucnosti. Cílem je zjistit, jak si firma ve své finanční podstatě vede, a vzhledem k tomu, že je potřeba vypočítat velké množství ukazatelů, byl proto nalezen jeden, který by pojal, jak silné, tak i slabé stránky firmy. Výsledkem tohoto zkoumání, je navrhnutá celá řada souhrnných indexů hodnocení, které mají za cíl vyjádřit komplexní charakteristiku finančně-ekonomické situace a výkonnosti podniku prostřednictvím jednoho čísla. Podstatou konstrukce poměrových ukazatelů je vytvoření modelu, který by zobrazil vzájemné vazby mezi dílčími ukazateli vyššího řádu. Tento model

²⁹ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

pak vytváří souhrn ukazatelů, které lze postupně rozkládat na další dílčí ukazatele až k detailům.

Funkční model má tyto základní funkce:

- vysvětlit vliv změny jednoho nebo více ukazatelů na celé hospodaření firmy,
- ulehčit a zpřehlednit analýzu dosavadního vývoje podniku,
- poskytnout podklady pro výběr rozhodnutí z hlediska firemních či externích cílů.

Techniky vytváření soustav ukazatelů je možné rozdělit do dvou skupin:

- hierarchicky uspořádané ukazatelé
 - pyramidové soustavy,
- soustavy účelově vybraných ukazatelů
 - bankrotní modely,
 - bonitní modely.

1.9.1 Hierarchicky uspořádané ukazatelé

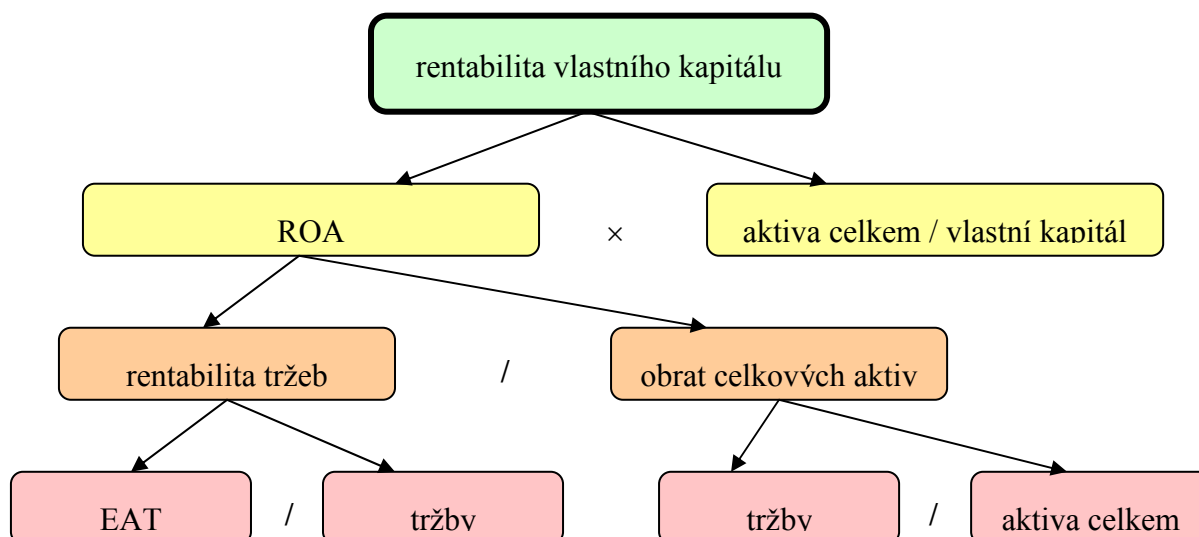
Pyramidové soustavy ukazatelů (Du Pont rozklad)

K analyzování a hodnocení procesu se používá soustav ukazatelů, které stručně a přehledně zachycují souvislosti mezi výnosností a finanční stabilitou podniku. Pyramidová soustava rozkládá ukazatel na vrcholu pyramidy do dalších dílčích ukazatelů prostřednictvím multiplikativních (násobení nebo dělení) nebo aditivních (sčítání nebo odečítání) vazeb. Takto vhodně utvořená pyramida umožňuje posoudit minulou, současnou i budoucí výkonnost podniku. Cílem soustavy je popis vzájemných závislostí jednotlivých ukazatelů a analýza vnitřních vazeb v rámci pyramidy.

Za nejtypičtější pyramidový rozklad se považuje, Du Pont, který je zaměřen na rozklad rentability vlastního kapitálu (ROE) viz obrázek 3. Levá strana modelu nám odvozuje ziskovou marži, načež pravá strana pyramidy pracuje s rozvahovými položkami aktiv.

Z obrázku je zřejmé, že ani v takové podobě není rozklad úplný a lze jej dále členit na dílčí položky.

Obrázek č. 4 - Du Pont rozklad

Zdroj: RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

„Ukazatel ROE dle pyramidové struktury lze rozložit na součin tří dílčích ukazatelů, kterými jsou čistá ziskovost tržeb, obrat aktiv a tzv. finanční páka, která poměří celková aktiva a vlastní kapitál. Následující rovnice vyjadřuje, že firma má tři způsoby ke zvyšování výnosnosti vlastního kapitálu:

- zisková marže (jejím zvyšováním dosáhneme pomocí snižování nákladů),
- obrat aktiv (zvyšování tržeb na každou korunu aktiv),
- finanční páka (způsobné využití cizích zdrojů ke krytí aktiv).“³⁰

³⁰ GRÜNWARD, Rolf; HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza a plánování podniku*. 2. vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická - Nakladatelství Oeconomica, 2004. 180 s. ISBN 80-245-0684-X.

Pro tento vztah platí následující výpočet.

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \times \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}} \times \frac{\text{aktiva}}{\text{vlastní kapitál}}.$$

1.9.2 *Soustavy účelově vybraných ukazatelů*

Do těchto soustav řadíme bonitní a bankrotní modely, které se liší v účelu jejich vytvoření.

A) **Bankrotní model**

Informují uživatele, zda je firma v brzké době ohrožena bankrotem. Vychází se ze situace, která vypovídá již předčasně určité příznaky, které jsou pro bankrot typické. K nejčastějším problémům patří běžná likvidita, výše čistého pracovního kapitálu a rentabilita celkového vlastního kapitálu.

Altmanův index důvěryhodnosti (Z-skóre)

„Altmanův index vychází z diskriminační analýzy u několika zbankrotovaných a nebankrotovaných firem. Vyjadřuje finanční situaci firmy a je určitým doplňujícím faktorem k finanční analýze. Při vypočtené hodnotě ukazatele větší než 2,99, můžeme hovořit o uspokojivé finanční situaci. Je-li hodnota v rozmezí od 1,81 do 2,99, hovoříme o tzv. šedé zóně a nemůžeme výslovně říct, že je firma úspěšná a stejně tak, že má finanční problémy. Pokud je hodnota menší jak 1,81 signalizuje nám velké finanční strasti, a tedy i možnost bankrotu.“³¹

Altmanův model je složen z pěti základních poměrových ukazatelů, kterým je přiřazena různá váha, z nichž největší má rentabilita celkového kapitálu. Tento model je vyjádřen následující rovnicí, který platí pro společnosti s veřejně obchodovatelnými akciemi na burze.

³¹ SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

$$Z = 3,3 X_1 + 1 X_2 + 0,6 X_3 + 1,4 X_4 + 1,2 X_5,$$

kde

X_1 ...je zisk před úroky a zdaněním (EBIT) / celková aktiva,

X_2 ...tržby / celková aktiva,

X_3 ...tržní hodnota vlastního kapitálu / účetní hodnota dluhu,

X_4 ...rentabilita čistých aktiv,

X_5 ...čistý pracovní kapitál / aktiva celkem.

Není-li společnost veřejně obchodovatelná na burze, má index podobný tvar a liší se pouze v hodnotách vah jednotlivých poměrových ukazatelů.

$$Z = 0,717 X_1 + 0,847 X_2 + 3,107 X_3 + 0,42 X_4 + 0,998 X_5$$

Vykazující hodnoty modelu nižší než 1,2 je pásmo bankrotu, pokud se pohybuje v rozmezí od 1,2 do 2,9, je v tzv. šedém pásmu a pokud má hodnoty vyšší jak 2,9, se firma těší dobrému finančnímu zdraví.

B) Bonitní model

Pro tyto modely je typické srovnávání firem v rámci jednoho odvětví. Bonitní modely stanovují finanční zdraví firmy, zda se řadí mezi ty firmy dobré, či špatné.

Kralickův Quicktest

„Při konstrukci tohoto modelu bylo využito ukazatelů, které nesmějí podléhat rušivým elementům a navíc musejí reprezentovat celý informační potenciál rozvahy a výkazu zisků a ztrát. Z tohoto důvodu byl z každé ze čtyř oblastní analýzy (likvidity, rentability, stability a výsledku hospodaření) zvolen právě jeden ukazatel, tak aby byla zabezpečena vyvážená analýza jak finanční stability, tak i výnosové situace firmy.“³²

³² SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

Prvním z ukazatelů je **kvóta vlastního kapitálu** $= \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$.

Tento indikátor vypovídá o kapitálové síle firmy a charakterizuje dlouhodobou finanční stabilitu a samostatnost. Udává do jaké míry je firma schopna pokrýt své potřeby vlastním kapitálem.

Druhým ukazatelem je **doba splácení dluhu z cash flow**:

$$\frac{\text{cizi kapitál} - \text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{bilanční cash flow}}$$

Uvedený ukazatel informuje, za jakou dobu je firma schopna uhradit všechny své závazky.

Další dva ukazatelé se zaměřují na dosahovanou rentabilitu firmy. Prvním z této skupiny je **rentabilita tržeb**:

$$\frac{\text{cash flow}}{\text{tržby}}$$

Druhým ukazatelem z kategorie rentability je, **rentabilita aktiv**:

$$\frac{\text{EBIT}}{\text{celková aktiva}}$$

Na základě dosažených hodnot za jednotlivé ukazatele se firmě přidělí body podle níže uvedené stupnice hodnocení ukazatelů (viz tabulka č. 1), a výsledná známka se stanoví jako aritmetický průměr známek získaných za jednotlivé ukazatele.

Tabulka č. 1 - Stupnice hodnocení ukazatelů

Ukazatel	výborný (1)	velmi dobrý (2)	dobrá (3)	špatný (4)	Ohrožen insolvencí (5)
Kvóta vlastního kapitálu	> 30 %	> 20 %	> 10 %	> 0 %	negativní
Doba splácení dluhu	< 3 roky	< 5 let	< 12 let	> 12 let	> 30 let
CF v % tržeb	> 10 %	> 8 %	> 5 %	> 0 %	negativní
ROA	> 15 %	> 12 %	> 8 %	> 0 %	negativní

Zdroj: SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

2 Charakteristika společnosti SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

„SÚS Královéhradeckého kraje a.s. zahájila svoji činnost ke dni 1. dubna 2007. Společnost vznikla na základě rozhodnutí Zastupitelstva Královéhradeckého kraje ze Správy a údržby silnic Královéhradeckého kraje příspěvkové organizace a jejím jediným akcionářem je Královéhradecký kraj.

SÚS Královéhradeckého kraje a.s. působí na celém území Královéhradeckého kraje, hlavní sídlo má v Hradci Králové a dále je organizačně členěna na 5 středisek a 11 cestmistrovství:

Středisko Hradec Králové – cestmistrovství Nové Město u Chlumce nad Cidlinou, Nový Bydžov,

Středisko Jičín – cestmistrovství Hořice v Podkrkonoší, Kopidlno, Nová Paka,

Středisko Náchod – cestmistrovství Broumov, Jaroměř,

Středisko Rychnov nad Kněžnou - cestmistrovství Dobruška, Rokytnice v Orlických horách

Středisko Trutnov - cestmistrovství Dvůr Králové nad Labem, Vrchlabí.

Společnost hospodaří s ročním obratem vyšším než 500 mil. Kč a zaměstnává více než 450 zaměstnanců, z toho cca 350 zaměstnanců v dělnické profesi.

Společnost je držitelem certifikátu managementu kvality dle ČSN EN ISO 9001: 2009 a certifikátu dle ČSN OH SAS 18001:2008.³³

2.1 Základní identifikace společnosti

„Datum zápisu: 23. října 2006

Obchodní firma: SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

³³ SÚS Královéhradeckého kraje a.s. [online]. 2009 [cit. 2011-05-09]. O společnosti. Dostupné z WWW: <<http://suskhk.cz/hlavni-strana/>>.

Sídlo: Hradec Králové, Kutnohorská 59, PSČ 500 04
IČO: 275 02 988
Právní forma: Akciová společnost
Jediný akcionář: Královéhradecký kraj, identifikační číslo 708 89 546
Akcie: 20 ks kmenové akcie na jméno v listinné podobě
jmenovitá hodnota 100 000,- Kč
Základní kapitál: 2 000 000,- Kč³⁴

2.2 Předmět činnosti

„Hlavním předmětem činnosti společnosti je:

- provádění zimní údržby, běžné letní údržby a oprav silnic, jejich součástí a příslušenství,
- provádění opatření k zajišťování bezpečnosti silničního provozu, např.:
 - odstraňování spadlých větví stromů, kamenů apod. z vozovky,
 - usměrňování dopravy na závadných úsecích,
 - vyznačování uzavírek nesjízdných úseků a jejich objížďek,
 - umístění přenosných dopravních značek a zařízení a výměna poškozených či zcizených,
- zajišťování služeb spojených se správou a údržbou nemovitého majetku ve vlastnictví Královéhradeckého kraje,
 - zpracování podkladů pro zajištění a provádění služeb spojených se správou a údržbou nemovitého majetku, spočívající v zajištění požadavků a záležitostí v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky MDS č. 104/1997 Sb.,

³⁴ Justice.cz [online]. 2011-05-09 [cit. 2011-05-09]. Úplný výpis z obchodního rejstříku. Dostupné z WWW: <<http://www.justice.cz/or/>>.

kteřou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (např. provádění hlavní, mimořádné a běžné prohlídky silnic a mostů aj.),

- zajišťování přípravy a realizace staveb,
- zajišťování zadávacích řízení podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění.

Další činnost společnosti spočívá v provádění následujících činností:

- silniční motorová doprava nákladní
- údržba motorových vozidel a jejich příslušenství
- specializovaný maloobchod a maloobchod se smíšeným zbožím
- pronájem a půjčování věcí movitých
- inženýrská činnost v investiční výstavbě
- zprostředkování obchodu a služeb
- technické činnosti v dopravě
- poskytování technických služeb

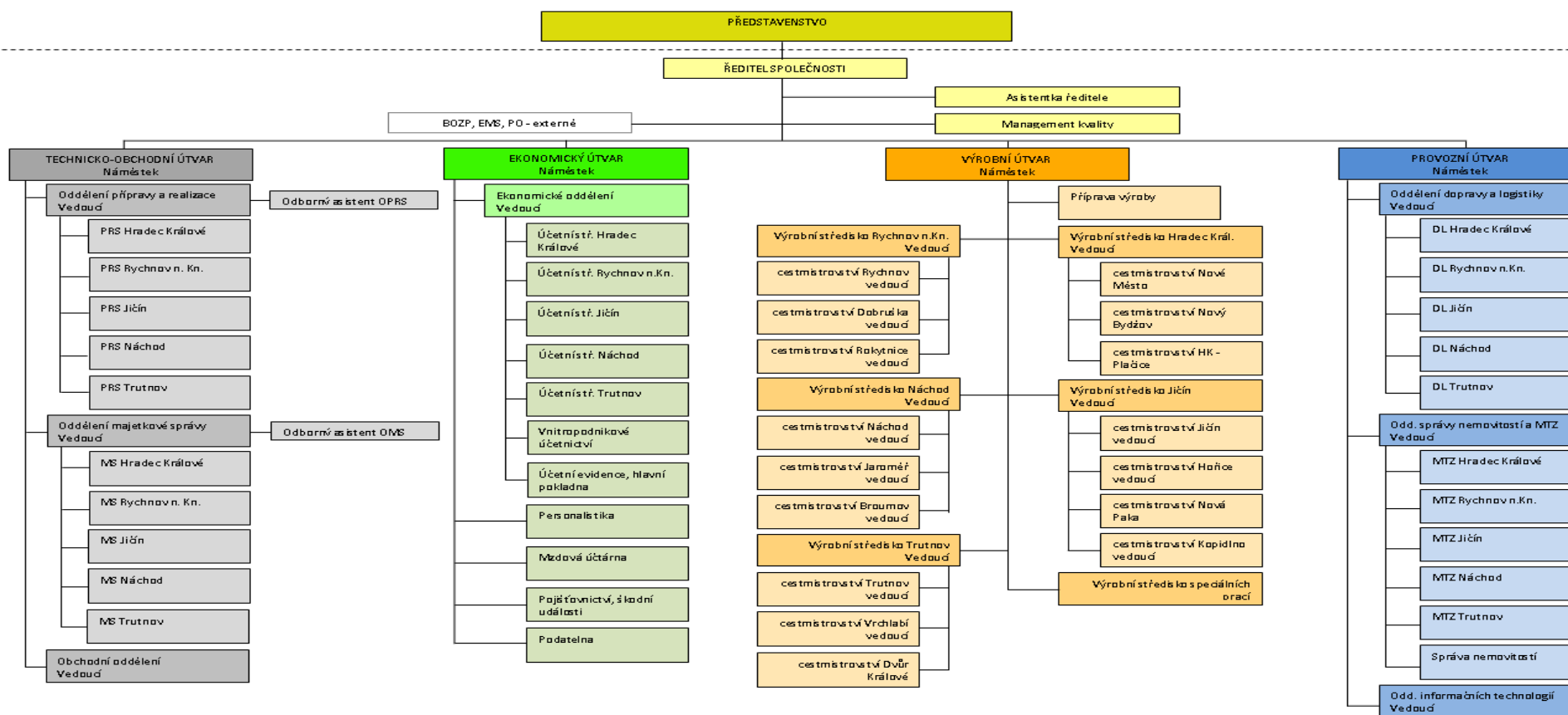
Mezi největší smluvní partnery společnosti patří Královéhradecký kraj, pro který zajišťuje provádění zimní a běžné letní údržby silnic II. a III. třídy a služeb, spojených se správou a údržbou nemovitého majetku ve vlastnictví objednatele, a Ředitelství silnic a dálnic České republiky, pro které zajišťuje provádění zimní a letní údržby silnic I. Třídy na území Královéhradeckého kraje.

Dále společnost realizuje celou řadu zakázek pro veřejné i soukromé investory.³⁵

³⁵ *SÚS Královéhradeckého kraje a.s.* [online]. 2009 [cit. 2011-05-09]. O společnosti. Dostupné z WWW: <<http://suskhk.cz/hlavni-strana/>>.

2.3 Organizační struktura společnosti SÚS a.s.

Obrázek č. 5 - Organizační struktura společnosti SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Zdroj: Interní dokument společnosti SÚS a.s.

Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, která rozhoduje, kontroluje a volí orgány společnosti, dále schvaluje rozdělení zisku a účetní závěrku. Valnou hromadou je Královéhradecký kraj, jako jediný akcionář, který vlastní 20 ks kmenových akcií v nominální hodnotě 100 000,- Kč. Statutárním orgánem akciové společnosti je její představenstvo, které je složeno ze sedmi členů. Členové představenstva řídí společnost a zastupují ji navenek. Obvykle je volí a odvolává valná hromada. Dozorčí rada je orgán, jehož úkolem je dohlížet na působnost představenstva, má povoleno kontrolovat účetnictví a další doklady společnosti. Její členové jsou taktéž voleni valnou hromadou, přičemž rada SÚS a.s. se skládá celkem z šesti členů. Společnost řídí ředitel společnosti a včele jednotlivých útvarů stojí příslušní náměstci. Každý útvar se člení na konkrétní střediska či cestmistrovství Královéhradeckého kraje, ve kterých je prováděna příslušná činnost daného útvaru. Ve vedení jednotlivých středisek stojí vedoucí oddělení.

3 Analýza absolutních, rozdílových a poměrových ukazatelů společnosti SÚS a.s.

3.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza zachycuje meziroční změny jednotlivých položek rozvahy (majetku a kapitálu). Tyto změny můžeme vyjádřit hodnotou absolutní, nebo relativní (procentuálně). V případě absolutní hodnoty, zjistíme, o kolik se nám jednotlivé položky rozvahy změnily v absolutních číslech. Pokud hodnoty budeme kvantifikovat relativně, zjistíme, o kolik procent se nám bilance jednotlivých položek oproti minulému roku změnila.

K následujícím analýzám byly použity účetní výkazy, rozvaha a výkaz zisku a ztráty za jednotlivé období, které jsou zařazeny do příloh v závěru této práce. V textu je znázorněna pouze zkrácená verze účetních výkazů, která je důležitá z hlediska této práce.

3.1.1 Horizontální analýza rozvahy AKTIV

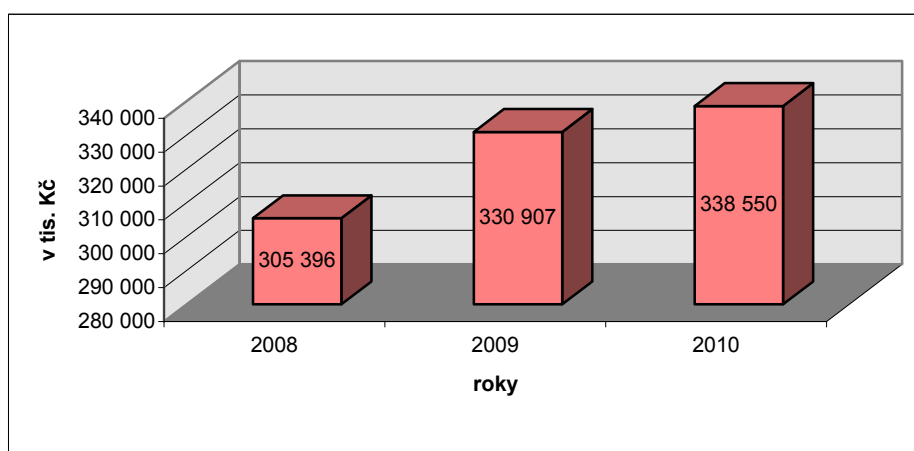
Tabulka č. 2 - Horizontální analýza zkrácené rozvahy pro položky aktiv za období 2008 – 2010 (v tis. Kč a v %)

Zkrácená rozvaha	31. 12. 2008	2009/2008		31. 12. 2009	2010/2009		31. 12. 2010
Položky rozvahy	v tis. Kč	absolutní	relativní	v tis. Kč	absolutní	relativní	v tis. Kč
Časové rozlišení	193	-115	-59,59%	78	-45	-57,69%	33
Krátkodobý finanční majetek	68 395	4 497	6,58%	72 892	15 634	21,45%	88 526
Krátkodobé pohledávky	33 442	34 197	102,26%	67 639	17 086	25,26%	84 725
Zásoby	37 856	-3 345	-8,84%	34 511	-9 101	-26,37%	25 410
Oběžná aktiva CELKEM	139 693	35 349	25,30%	175 042	23 619	13,49%	198 661
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	434	0,00%	434	-72	-16,59%	362
Dlouhodobý hmotný majetek	165 510	-10 157	-6,14%	155 353	-15 859	-10,20%	139 494
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0
Stálá aktiva CELKEM	165 510	-9 723	-5,87%	155 787	-15 931	-10,23%	139 856
CELKOVÁ AKTIVA	305 396	25 511	8,35%	330 907	7 643	2,31%	338 550

Zdroj: interní zdroj SÚS Královéhradeckého kraje a.s. a vlastní výpočet

Součet všech aktivních nebo pasivních položek rozvahy nám vyjadřuje bilanční sumu. V rozvaze musí být vždy a za všech okolností splněna podmínka základní bilanční rovnice tzn., že aktiva se musejí rovnat pasivům. Bilanční suma vypovídá o zdraví a stabilitě firmy a snahou každého podniku je, aby měla rostoucí tendenci. Z horizontální rozvahy a níže uvedeného obrázku č. 6, je zřejmé, že bilanční suma má rostoucí trend. Za období 2008 – 2010 bilanční suma vykazuje průměrný roční nárůst o **11 051 tis. Kč**, avšak na první pohled velký skok nastal v roce 2009, kde bilanční suma vzrostla o **25 511 tis. Kč (8,35 %)**.

Obrázek č. 6 - Vývoj bilanční sumy za období 2008 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Na růstu bilanční sumy se podílí jak stálá aktiva, tak aktiva oběžná. Z analýzy rozvahy a níže vyobrazeného grafu, je zřejmé, že ve sledovaném období došlo k poklesu dlouhodobého majetku o **15,72 %**. Největší podíl na tomto stavu má úbytek dlouhodobého hmotného majetku, kterým jsou různá pracovní auta, traktory, vlečky atd. Tato skutečnost je způsobena odpisy. Odepisováním se nám snižuje ekonomický prospěch, ve formě snížení aktiv (DHM).

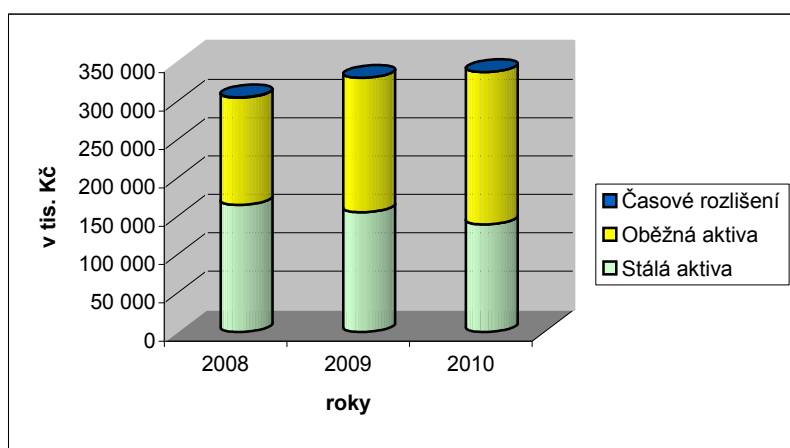
Oběžná aktiva mají v analyzovaném období růstový trend. Avšak velkému zvýšení celkových oběžných aktiv se dostalo v roce 2009, které činilo **25,30 %**. Tento stav lze také zhlédnout na obrázku č. 7. Tento skok byl podmíněn vysokým nárůstem krátkodobých pohledávek, kde tato položka dosahovala **102,26 %** přírůstku. Tento efekt je úzce spjat s následujícím vysvětlením úbytku zásob. Položka zásob (materiál ve formě písku, soli, drti apod.) se nám v průběhu sledovaného období snižuje, což je primárně závislé na počasí v zimních měsících (listopad, prosinec) v roce. Říct, že společnost si neudrží nadbytečné

(pojistné rezervy) materiálu na skladě není patřičné. O tento efekt společnost neusiluje, právě naopak se snaží nakoupit potřebné zásoby do konce účetního období, za ceny, které jsou pro společnost mnohem přijatelnější, tedy před „sezónou“. Odhadnout budoucí potřebu daného materiálu, která je závislá na nevyzpytatelných meteorologických podmínkách, není vždy snadné. Můžeme se orientovat podle již dříve vykazovaných hodnot v minulosti. Důvod, proč se tedy firma snaží vytvářet zásoby materiálu ještě v předstihu do konce roku je v cenové politice. Případný chybějící materiál dokoupený v novém účetním období je za ceny, které jsou mnohem vyšší. Závěr plyne z toho, že stav zásob materiálu na skladě je ovlivněn nevyzpytatelným počasím, nepřesným odhadem spotřeby a následnou její extrémní spotřebou ještě v témže účetním období, která nám v konečném důsledku ovlivní komplexní číslo.

Růst oběžných aktiv v průběhu analyzovaného období, také podpořil i meziroční nárůst krátkodobého finančního majetku (hotovost, účty v bankách) v průměru o **9,8 %**.

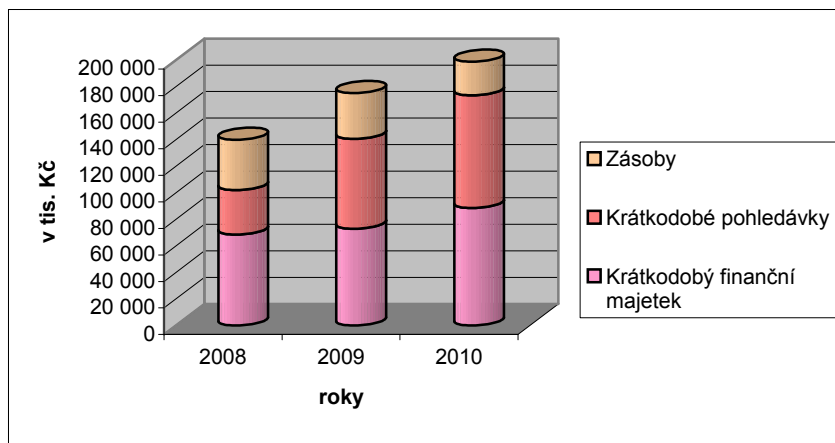
Již výše zmiňované položky, které nám ponížily stav dlouhodobého majetku společnosti, neměli v konečném důsledku mimořádný vliv na sumu celkových aktiv. Tento stav byl vykompenzován, meziročními nárůsty ostatních aktivních složek rozvahy, zejména maximálními přírůsky krátkodobých pohledávek. Závěrem lze říci, že majetek společnosti vykazuje rostoucí charakter, což je pro podnik příznivá a stimulující informace.

Obrázek č. 7 - Struktura a vývoj aktiv v období 2008 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Obrázek č. 8 - Vývoj struktury oběžného majetku v letech 2008 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Z grafického vyobrazení je viditelné trend růstu oběžného majetku. Krátkodobý finanční majetek nezaznamenal žádné větší skokové výkyvy. Nárůst vyfakturovaných krátkodobých pohledávek za sledované období, je způsobený značným nárůstem poskytovaných služeb Královéhradeckému kraji. Za příčinou tohoto stavu stojí kruté zimní období. Tento efekt úzce souvisí se stavem zásob, již výše vysvětlené. Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů vykazují za sledované období sumárně 102,26 % přírůstek.

3.1.2 Horizontální analýza rozvahy PASIV

Tabulka č. 3 - Horizontální analýza zkrácené rozvahy pro položky pasiv za období 2008 – 2010 (v tis. Kč a v %)

Zkrácená rozvaha	31. 12. 2008	2009/2008		31. 12. 2009	2010/2009		31. 12. 2010
Položky rozvahy	v tis. Kč	absolutní	relativní	v tis. Kč	absolutní	relativní	v tis. Kč
Časové rozlišení	139	-97	-69,78%	42	-42	-100,00%	0
Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	0,00%	0	2 147	0,00%	2 147
Krátkodobé závazky	50 993	12 030	23,59%	63 023	58 430	92,71%	121 453
Dlouhodobé závazky	183 723	-48 029	-26,14%	135 694	-30 826	-22,72%	104 868
Rezervy	49 040	45 041	91,85%	94 081	-55 431	-58,92%	38 650
Cizí kapitál CELKEM	283 756	9 042	3,19%	292 798	-25 680	-8,77%	267 118
HV běžného účetního období	13 065	4 774	36,54%	17 839	17 154	96,16%	34 993
HV minulých let	4 914	10 565	215,00%	15 479	15 339	99,10%	30 818
Fondy ze zisku	1 522	1 227	80,62%	2 749	872	31,72%	3 621
Základní jmění	2 000	0	0,00%	2 000	0	0,00%	2 000
Vlastní kapitál CELKEM	21 501	16 566	77,05%	38 067	33 365	87,65%	71 432
CELKOVÁ PASIVA	305 396	25 511	8,35%	330 907	7 643	2,31%	338 550

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s. a vlastní výpočet

Při pohledu na zkrácenou rozvahu pasiv, zjistíme, že vlastní kapitál v námi sledovaném období zaznamenal prudký nárůst oproti cizímu kapitálu, který má spíše klesající charakter. Hodnota základního jmění společnosti je neměnná. Vysvětlení rozdílu mezi základním jměním a vlastním kapitálem spatřujeme v tom, že je jednak jeho součástí, ale také se jedná o účetně vyjádřené zhodnocení kapitálu pro akcionáře. Tedy při nárůstu vlastního kapitálu se nám zvyšuje i hodnota základního jmění, tzn., že jejich rozdíl je každý rok vyšší. Vlastní kapitál dosáhl ve sledovaném období až **77,5 %** nárůstu. Tento růstový trend je znamením, že je společnost rentabilní. Významný růst můžeme zaznamenat u všech položek vlastních pasiv. Hospodářský výsledek za běžné období v roce 2009 měl tendenci dosáhnout **100 %** zhodnocení v následujícím roce.

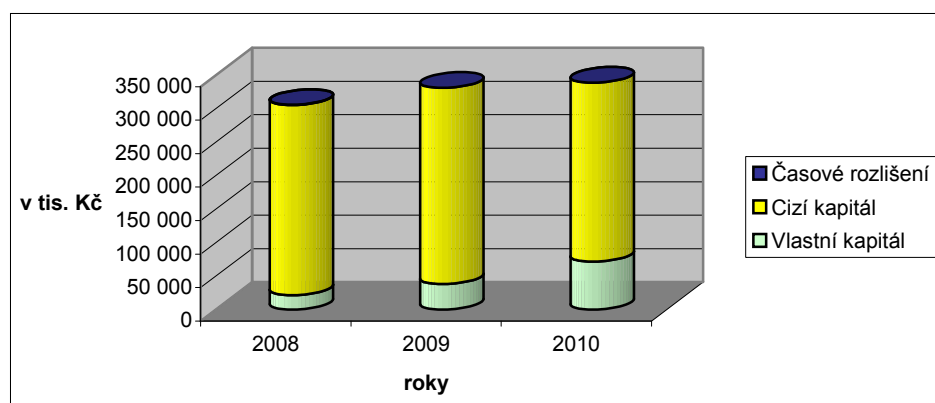
Cizí zdroje zaznamenávají převratné přírůstky nebo úbytky jednotlivých složek pasiv. Rapidní nárůst můžeme zpozorovat u krátkodobých závazků, kde se jejich hodnota v průběhu

třech let navýšila o necelých **50 %**, převážně v roce 2010 se jejich hodnota zdvojnásobila oproti předcházejícímu roku, což zapříčinilo rozpouštění a čerpání rezerv na konkrétní výkony či služby. Naopak co se týče dlouhodobých závazků, jejich charakter má klesající tendenci. Věřím, že se firma nesnaží hradit své dlouhodobé závazky krátkodobými výpůjčkami a tím, pak zabíjet klín klínem. Pakliže ano, nejedná se o vhodný způsob a je zde první varovný signál, který by měla společnost aktivně řešit, aby se neocitla ve stádiu nesolventnosti a posléze zadluženosti. Jak je patrné z tabulky č. 3, společnost si během let 2008 a 2009 vytvářela rezervy na nějakou konkrétní činnost, proto ten rapidní nárůst, přesně 90%. V následujícím roce 2010 začala tyto rezervy postupně čerpat a spotřebovávat na konkrétní opravy, což nám v konečném stavu nijak neovlivní hospodářský výsledek.

Z následujícího obrázku č. 9 je zřejmé, že společnost k financování svého majetku, využívá převážně cizích zdrojů. Za povšimnutí také stojí, že zkoumaná hospodářská jednotka za sledované období znásobila (zhodnotila) hodnotu vlastního jmění, a tím pádem dochází k patrné kompenzaci s cizím kapitálem. Nejvyšších růstových hodnot dosáhla složka krátkodobých závazků a z tohoto pohledu se nám jeví, jako jediný prostředek ke krytí aktivních položek rozvahy.

Z horizontální analýzy rozvahy za období 2008 – 2010 a z výše uvedených poznatků, se rok 2009 jeví jako nejméně úspěšný z pohledu růstových charakteristik.

Obrázek č. 9 - Struktura a vývoj pasiv v období 2008 - 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Tabulka č. 4 - Horizontální analýza zkrácených výkazů zisku a ztráty za období 2008 – 2010
(v %)

Položky	31. 12. 2008	2009/2008	31. 12. 2009	2010/2009	31. 12. 2010
	v tis. Kč	relativní rozbor	v tis. Kč	relativní rozbor	v tis. Kč
Celkové tržby	513 669	4,02%	534 339	5,07%	561 453
Výkonová spotřeba	241 651	11,03%	268 306	31,31%	352 325
Osobní náklady	175 084	-2,44%	170 808	4,35%	178 230
Daně a poplatky	437	-25,63%	325	-41,54%	190
Odpisy DHM, DNM	28 675	6,55%	30 555	9,99%	33 606
Provozní HV	16 653	5,69%	17 600	180,94%	49 446
Finanční výnosy	19	1647,37%	332	356,63%	1 516
Finanční náklady	198	-38,38%	122	2176,23%	2 777
Finanční HV	-179	217,32%	210	-700,48%	-1 261
Daň z příjmu	3 407	-100,85%	-29	-45589,66%	13 192
VH za účetní období (+/-)	13 065	36,54%	17 839	96,16%	34 993

Zdroj: interní dokument SÚS a.s. a výpočet autora

Z výkazu zisku a ztráty, který je přidán do příloh na konci této práce, můžeme zpozorovat, že výsledek hospodaření má ve sledovaném období strmý charakter růstu. Výsledek hospodaření za běžné období se celkově ve sledovaném čase zvýšil o **168 %**.

Položka přidané hodnoty se v průměru za tři analyzované roky snížila o 23 %, přičemž největšího poklesu dosáhla v roce 2010 a to o 21,39 %. Tento fakt je způsoben rostoucí výkonovou spotřebou, zejména největší podíl na ní mají služby. To znamená, že, i když výkony (tržby z prodeje výrobků a služeb) ve sledovaném období nabývaly rostoucích hodnot, tak výkonová spotřeba (zejména služby) rostla neúměrně rychleji. V roce 2010 přírůstek výkonové spotřeby činil 31,3 %. Z toho logicky plyne, že nám tato skutečnost musela ovlivnit i výši přidané hodnoty.

Provozní hospodářský výsledek má v období 2008 - 2009 úměrný vývojový trend růstu. Avšak v roce 2010 došlo k jeho mimořádnému navýšení, který byl zapříčiněn položkou

změna stavu rezerv, a to konkrétně jejím rozpuštěním. Společnost rozpustila rezervu na danou činnost v hodnotě 55 478 tis. Kč.

Finanční výsledek hospodaření má kolísavý charakter, který zapříčiňují pouze dvě účetní složky, a to výše finančních nákladů a výnosové úroky. Pouze v roce 2009 dosahoval kladného výsledku. V posledním sledovaném roce tato hodnota zaznamenala rapidní úbytek, který byl způsobený přijetím závazku, krátkodobého bankovního úvěru. Globálně řečeno, nákladové úroky byly vyšší, než výnosové úroky.

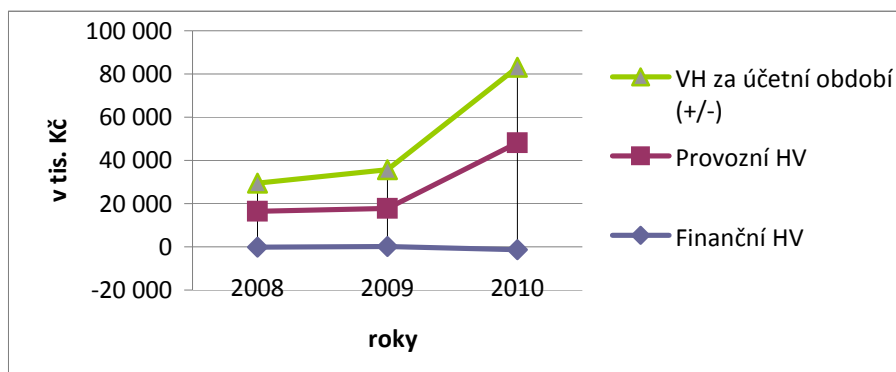
Tabulka č. 5 - Horizontální analýza vybraných položek výkazu zisku a ztráty za období 2008 – 2010 (v tis. Kč a v %)

Výsledovka		31. 12. 2008	2009/2008		31. 12. 2009	2010/2009		31. 12. 2010	
Položky	č. ř.	v tis. Kč	relativní	absolutní	v tis. Kč	relativní	absolutní	v tis. Kč	
+	PŘIDANÁ HODNOTA	11	272 018	-2,20%	-5 985	266 033	-21,39%	-56 905	209 128
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK	30	16 653	5,69%	947	17 600	180,94%	31 846	49 446
*	FINANČNÍ VÝSLEDEK	48	-179	217,30%	389	210	-700,47%	-1 471	-1 261
*	MIMOŘÁDNÝ	58	-2	100,00%	2	0	0,00%	0	0
***	VH za účetní období (+/-)	60	13 065	36,54%	4 774	17 839	96,16%	17 154	34 993
	VH před zdaněním	61	16 472	8,12%	1 338	17 810	170,55%	30 375	48 185

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s. a vlastní výpočet

Jak je patrné z tabulky č. 5 největší vliv na výsledek hospodaření má provozní oblast. Tuto situaci můžeme zhlédnout na následujícím obrázku č. 10, který zjevně vyobrazuje vývoj hospodářských výsledků společnosti za sledované období. Hospodářský výsledek z provozní činnosti má téměř totožný vývoj s výsledkem hospodaření za sledované účetní období. Souhrnně lze tedy říci, že na vývoji HV za účetní období se značně podílí provozní aktivity společnosti.

Obrázek č. 10 - Vývoj hospodářského výsledku za období 2008 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: : interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

3.2 Vertikální analýza

Představuje procentní rozbor účetních výkazů. Cílem je zjistit, jak se podílejí jednotlivé složky aktiv a pasiv k rozvrhové základně. Jednotlivé položky rozvahy pak odrážejí poměr, z kolika procent se podílejí na celkové bilanční sumě.

3.2.1 Vertikální analýza rozvahy AKTIV

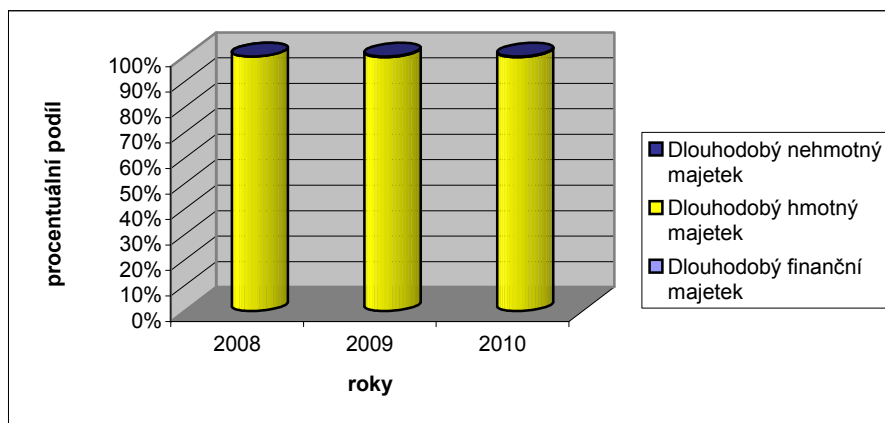
Tabulka č. 6 - Vertikální analýza zkrácených rozvah za období 2008 – 2010 (v %)

Zkrácená rozvaha	31. 12. 2008		31. 12. 2009		31. 12. 2010	
	v tis. Kč	% podíl	v tis. Kč	% podíl	v tis. Kč	% podíl
AKTIVA:						
Časové rozlišení	193	0,06%	78	0,02%	33	0,01%
Krátkodobý finanční majetek	68 395	22,40%	72 892	22,03%	88 526	26,15%
Krátkodobé pohledávky	33 442	10,95%	67 639	20,44%	84 725	25,03%
Zásoby	37 856	12,40%	34 511	10,43%	25 410	7,51%
Oběžná aktiva CELKEM	139 693	45,74%	175 042	52,89%	198 661	58,68%
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0,00%	434	0,13%	362	0,11%
Dlouhodobý hmotný majetek	165 510	54,20%	155 353	46,95%	139 494	41,20%
Dlouhodobý finanční majetek	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Stálá aktiva CELKEM	165 510	54,20%	155 787	47,08%	139 856	41,31%
CELKOVÁ AKTIVA	305 396	100,00%	330 907	100,00%	338 550	100,00%

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s. a vlastní výpočet

Z tabulky č. 6 můžeme vyčíst, že největší podíl na stálých aktivech ve sledovaném období má jednoznačně dlouhodobý hmotný majetek (nákladní auta, traktory, tahače, pracovní auta správy a údržby silnic). Tuto situaci demonstruje obrázek č. 11. V monitorovaném období měl DHM téměř stoprocentní účast na stálých aktivech společnosti, natož dokonce rok 2008 vykazoval **100 % podíl**. Tento jev je způsobený odpisy majetku, které nám ponížují částku aktiv. Avšak v trendu má DHM klesající charakter, tím pádem suma stálých aktiv taktéž. Z těchto příčin mají dlouhodobá aktiva rozvahy menší podíl na celkovém majetku společnosti. Tato skutečnost také zapříčinila, že stav oběžných aktiv má růstový charakter, a tím důsledkem se v globálu podílí na celkových aktivech společnosti výrazněji.

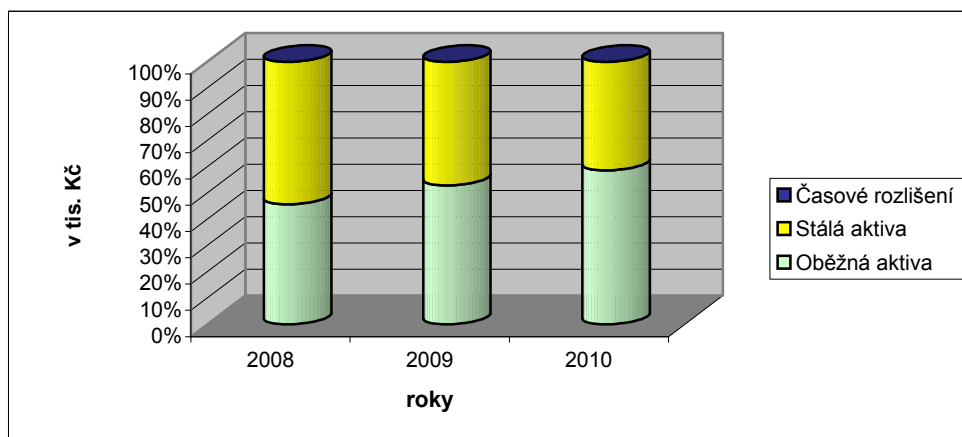
Obrázek č. 11 - Vývoj struktury dlouhodobého majetku v období 2008 – 2010 (v %)

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Shrneme-li všechny tyto okolnosti, tak tedy v konečném důsledku můžeme konstatovat, že podíl oběžného majetku a dlouhodobé majetku na celkových aktivech společnosti je relativně vyrovnaný. Tuto skutečnost demonstruje obrázek č. 12, kde je poměr oběžných aktiv a stálých aktiv **52,44 % : 47, 53 %**.

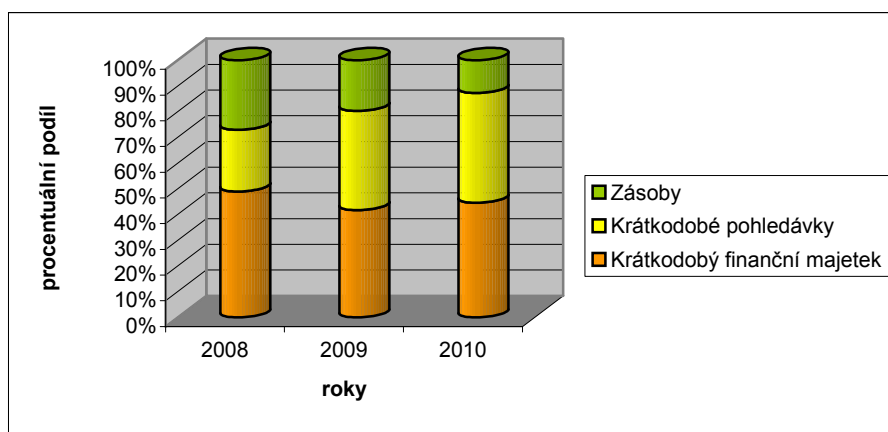
Obrázek č. 12 - Vývoj struktury aktiv za období 2008 – 2010 (v %)

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Vývoj a strukturu podílu oběžných aktiv znázorňuje graf č. 8. Mezi konkrétní položky oběžných aktiv, které se participují na růstu a celkově vyšším podílu oběžného majetku, k celkovým aktivům, patří finanční majetek a krátkodobé pohledávky. Obě tyto účetní položky v analyzovaném období dosáhli nemalého meziročního navýšení. V případě krátkodobého finančního majetku činil celkový průměrný přírůstek **29,4 %** a pro krátkodobé pohledávky až **153,3 %**. Z této situace tedy plyne, že růst položek oběžného majetku společnosti má za následek menší podíl stálých aktiv rozvahy.

Obrázek č. 13 - Vývoj struktury oběžných aktiv za období 2008 – 2010 (v %)

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

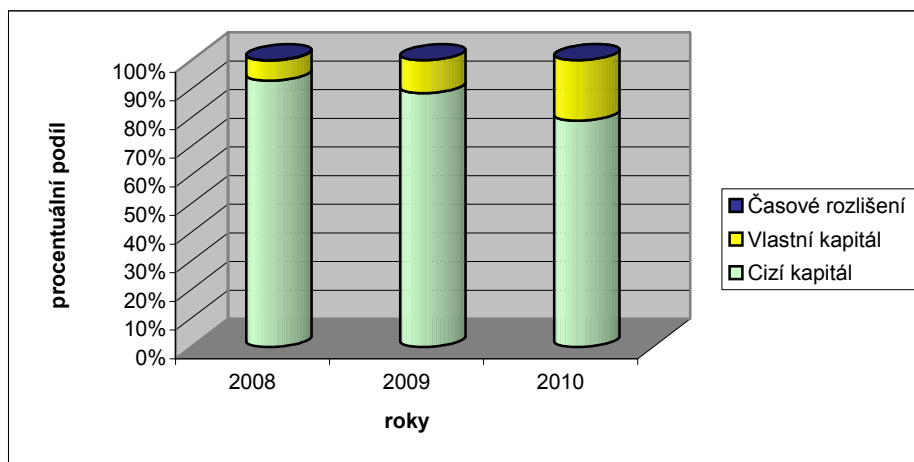
3.2.2 Vertikální analýza rozvahy PASIV

Tabulka č. 7 - Vertikální analýza zkrácené rozvahy pasiv za období 2008 – 2010 (v %)

Zkrácená rozvaha	31. 12. 2008		31. 12. 2009		31. 12. 2010	
	v tis. Kč	% podíl	v tis. Kč	% podíl	v tis. Kč	% podíl
PASIVA:						
Časové rozlišení	139	0,05%	42	0,01%	0	0,00%
Bankovní úvěry a výpomoci	0	0,00%	0	0,00%	2 147	0,63%
Krátkodobé závazky	50 993	16,70%	63 023	19,05%	121 453	35,87%
Dlouhodobé závazky	183 723	60,16%	135 694	41,01%	104 868	30,98%
Rezervy	49 040	16,06%	94 081	28,43%	38 650	11,42%
Cizí kapitál CELKEM	283 756	92,91%	292 798	88,48%	267 118	78,90%
HV běžného účetního období	13 065	4,28%	17 839	5,39%	34 993	10,33%
HV minulých let	4 914	1,61%	15 479	4,68%	30 818	9,10%
Fondy ze zisku	1 522	0,50%	2 749	0,83%	3 621	1,07%
Základní jmění	2 000	0,65%	2 000	0,60%	2 000	0,59%
Vlastní kapitál CELKEM	21 501	7,04%	38 067	11,50%	71 432	21,10%
CELKOVÁ PASIVA	305 396	100,00%	330 907	100,00%	338 550	100,00%

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s. a vlastní výpočet

Obrázek č. 14 - Vývoj struktury pasiv za období 2008 – 2010 (v %)

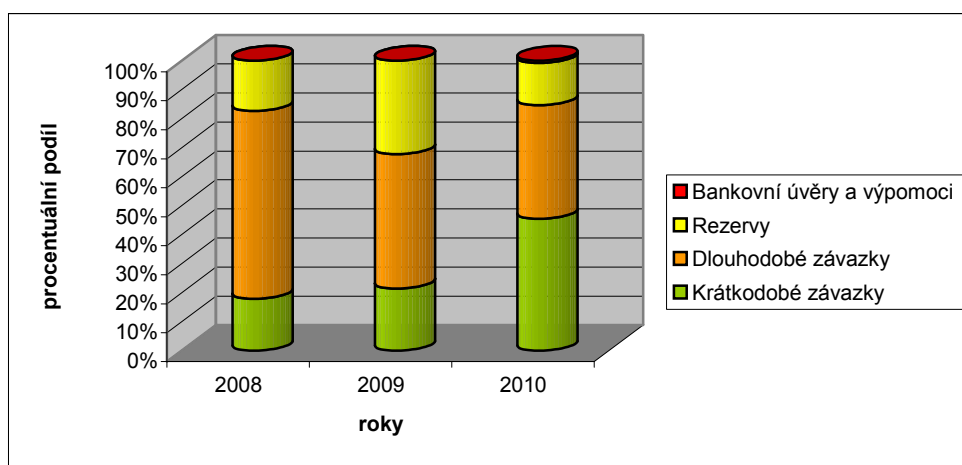
Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Z ilustrované tabulky č. 7 a obrázku č. 14, je vidno, že největší podíl na celkových zdrojích financování má cizí kapitál. Vlastní kapitál má tendenci narůstat, jehož jedinou příčinou je každoroční navyšování hospodářského výsledku. Ve sledovaném období průměrně vzrostl o **167,8 %** a celkový podíl hospodářského výsledku k vlastnímu kapitálu vykazuje **50,5 %**. Nerozdělený zisk z minulých let se účastní **39 %**. Další sledovanou položkou vlastního kapitálu je základní kapitál, který zůstává neměnný a její podíl na celkových pasivech je zanedbatelný. Zbývající položka fondy ze zisku jsou taktéž přehlédnutelné, jelikož jejich podíl nám nijak neovlivní celkový výsledek. Meziroční přírůstky vlastního kapitálu činili v průměru **13 %** a za sledované období **232 %**, ale i přesto podíl vlastního kapitálu k celkovým pasivům má poměrně nízkou hodnotu oproti cizím zdrojům.

Cizí kapitál se významně podílí na celkových zdrojích krytí, což můžeme spatřit v jeho grafickém vyjádření, viz obrázek č. 15. Mnou sledovaném obdobím, je zaznamenán pokles cizích zdrojů o **5,86 %**. O tento důsledek se zasloužily dlouhodobé závazky, jejichž úbytek v období 2008 – 2010 vyjadřuje hodnota **42,9 %**. Celkový podíl dlouhodobých závazků na cizích zdrojích činí **50,5 %**.

Krátkodobé závazky mají oproti dlouhodobým závazkům právě naopak tendenci růst. Vývoj průměrných meziročních přírůstků vyjadřuje hodnota **23,87 %**, a za sledované období **138 %**. V roce 2010 mají krátkodobé závazky v úhrnu všech položek pasiv největší podíl na cizích zdrojích, a to **35,87 %**. Celkově se krátkodobé závazky podílí na cizích zdrojích **27,5 %**.

Obrázek č. 15 - Vývoj struktury cizího kapitálu za období 2008 – 2010 (v %)

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

3.2.3 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Tabulka č. 8 - Vertikální analýza zkrácených výkazů zisku a ztráty v letech 2008 – 2011
(v %)

Položky	31. 12. 2008	2008	31. 12. 2009	2009	31. 12. 2010	2010
	v tis. Kč	% podíl	v tis. Kč	% podíl	v tis. Kč	% podíl
Celkové tržby	513 669	100,00%	534 339	100,00%	561 453	100,00%
Výkonová spotřeba	241 651	47,04%	268 306	50,21%	352 325	62,75%
Osobní náklady	175 084	34,08%	170 808	31,97%	178 230	31,74%
Daně a poplatky	437	0,08%	325	0,06%	190	0,03%
Odpisy DHM, DNM	28 675	5,58%	30 555	5,72%	33 606	5,99%
Provozní HV	16 653	3,24%	17 600	3,29%	49 446	8,81%
Finanční výnosy	19	0,003%	332	0,06%	1 516	0,27%
Finanční náklady	198	0,39%	122	0,02%	2 777	0,49%
Finanční HV	-179	-0,03%	210	0,04%	-1 261	-0,22%
Daň z příjmu	3 407	0,66%	-29	-0,01%	13 192	2,35%
VH za účetní období (+/-)	13 065	2,54%	17 839	3,34%	34 993	6,23%

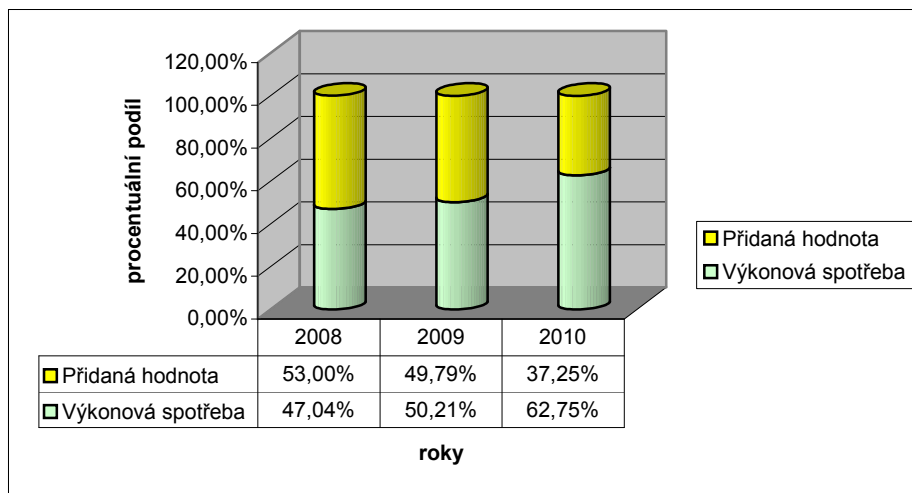
Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s. a vlastní výpočet

Provozní hospodářský výsledek tvoří jen poměrně malou část vykazovaných tržeb společnosti. V roce 2008 – 2009 se pohyboval kolem **3 %** a nadále v roce 2010 se jeho podíl zvýšil na necelých **9 %**. Významnou nákladovou položkou, která nám snižuje provozní výsledek hospodaření, jsou osobní náklady. Ty ve sledovaném období tvoří v průměru více než **30 %** celkových tržeb. Nejvýznamnější složky reprezentující osobní náklady, jsou mzdové náklady, ty průměrně dosahují **73,5 %** osobních nákladů. Druhou položkou představující osobní náklady jsou náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, která průměrně dosahuje **25 %**.

Výsledek hospodaření z finanční činnosti se pohyboval v záporných hodnotách kromě roku 2009. V tomto roce je sice jeho hodnota kladná, ale i tak zcela zanedbatelná.

Výraznou nákladovou položkou výkazu zisku a ztráty, která se nejvíce účastní na celkových tržbách, je výkonová spotřeba (služby, spotřeba materiálu a energie).

Obrázek č. 16 - Vývoj přidané hodnoty a výkonové spotřeby za období 2008 – 2010 (v %)

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Záměrem každé společnosti je držet poměr výkonové spotřeby k výkonům na co nejnižší hodnotě a tak dosáhnout co nejvyšší hodnoty přidané. Z toho plyne, že každá firma chce vydělávat a být zisková. Z vyobrazeného grafu je patrné, že v roce 2008 byla přidaná hodnota vyšší nežli výkonová spotřeba. V poměru se tyto hodnoty pohybovaly v podstatě 1:1 až do roku 2009. Na tento stav opět působí firmou vytvořené rezervy (2008 – 2009). Přidaná hodnota v následujícím roce zřetelně poklesla a jejich poměr takřka činil 2:3. Taktéž obdobná situace, čerpání rezerv a jejich postupná spotřeba.

3.3 Pravidla financování

Jsou jistým doporučením, kterým by se měl management firmy řídit v oblasti financování firmy s cílem dosažení dlouhodobé rovnováhy a finanční stability. Předepisují zásady v oblasti financování, a to využití konkrétních zdrojů ke krytí kapitálových potřeb firmy. Zpravidla je prosazováno, že vlastní kapitál by měl krýt jen ta dlouhodobá aktiva typická pro podnik, anebo v tom druhém případě dlouhodobá aktiva financovat dlouhodobými zdroji. Také platí zásada, že poměr mezi vlastním a cizím kapitálem by měl být vyrovnaný. Životnost aktiv a pasiv by měla být časově sladěna tak, aby např. investiční majetek, jehož doba životnosti je 10 let, financoval dlouhodobý zdroj, jehož doba splacení je taktéž 10 let.

3.3.1 Zlaté bilanční pravidlo financování

Tabulka č. 9 - Zlaté pravidlo financování (v tis. Kč)

Pravidlo financování	2008	2009	2010
Stálá aktiva (SA)	165 510	155 787	139 856
Dlouhodobé zdroje (VK + DZ)	254 264	267 842	214 950
Přebytek DZ	88 754	112 055	75 094
DZ / SA	1,54	1,72	1,54

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s. a výpočet autora

Zde platí, že společnost dodržuje zlaté pravidlo financování ve všech sledovaných letech. Dlouhodobý majetek je plně financován vlastním kapitálem a dlouhodobými cizími zdroji. Dokonce hodnota dlouhodobých zdrojů převyšuje výši stálého majetku společnosti, tzn. že, část oběžných aktiv je nejen financována krátkodobými zdroji, ale také dlouhodobým kapitálem, které jsou pro firmu samozřejmě dražší. V roce 2009 se parametr financování zvýšil skoro na dvojnásobek, což pro firmu není efektivní řešení, ale pro hospodaření podniku je tato situace lepší, nežli by tomu bylo obráceně.

3.3.2 Pravidlo vyrovnání rizik

Tabulka č. 10 - Pravidlo vyrovnání rizik (v tis. Kč)

Pravidlo vyrovnání rizik	2 008	2 009	2 010
Vlastní kapitál (VK)	21 501	38 067	71 432
Cizí kapitál (CZ)	283 756	292 798	267 118
Přebytek (CZ)	263 255	254 731	195 686
VK / CZ	0,08	0,13	0,27

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s. a výpočet autora

Zlaté pravidlo vyrovnání rizika se týká pouze skladby kapitálu, nikoliv k financování majetku. Toto pravidlo praví, že vlastních zdrojů by mělo být alespoň stejně, jako cizích zdrojů. Při pohledu do tabulky č. 10 je zřejmé, že toto pravidlo firma nerespektuje a hodnoty v jednotlivých letech klesají anebo rostou. Podnik je v situaci, kdy cizí zdroje značně převyšují vlastní kapitál, což v průměru za sledované období vykazuje hodnotu 86 %. Tato

skutečnost je pro podnik nebezpečná, jelikož se zvyšující se zadlužeností, se taktéž zvyšuje riziko věřitelů pro získávání cizích zdrojů a požadování vyšších úrokových nákladů. Tento jev je ale v praxi běžnou záležitostí.

3.3.3 *Pari pravidlo*

Tabulka č. 11 - Pari pravidlo (v tis. Kč)

Pari pravidlo	2008	2009	2010
Stálá aktiva (SA)	165 510	155 787	139 856
Vlastní kapitál (VK)	21 501	38 067	71 432
Přebytek (SA)	144 009	117 720	68 424
VK / SA	0,13	0,24	0,51

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s. a vlastní výpočet

V tomto případě nám pari pravidlo sděluje, že by objem stálých aktiv neměl být menší než objem vlastního kapitálu. Toto pravidlo není v praxi příliš využíváno, protože omezuje využívat výhody financování cizím kapitálem. Ale i takto ho lze interpretovat, a to, že vlastní kapitál by se měl rovnat dlouhodobému majetku jen tehdy, pokud nevyužíváme k jeho financování cizích zdrojů. Za jiných okolností by měla firma financovat stálá aktiva vlastním jměním alespoň z části a zbylou část by měl krýt dlouhodobý cizí kapitál. Při pohledu na výsledky má ukazatel rostoucí charakter, jehož příčinou je růst vlastního kapitálu a pokles dlouhodobého majetku. Za analyzované období byla stálá aktiva financována vlastním jměním v průměru 30 %. V roce 2010 se hodnota vyšplhala až na 50 % hodnoty, která sloužila ke krytí stálých aktiv. Z toho plyne, že společnost dostatečně využívá možnost financování svého majetku z cizích zdrojů a toto pravidlo respektuje a splňuje.

3.4 **Analýza rozdílových ukazatelů**

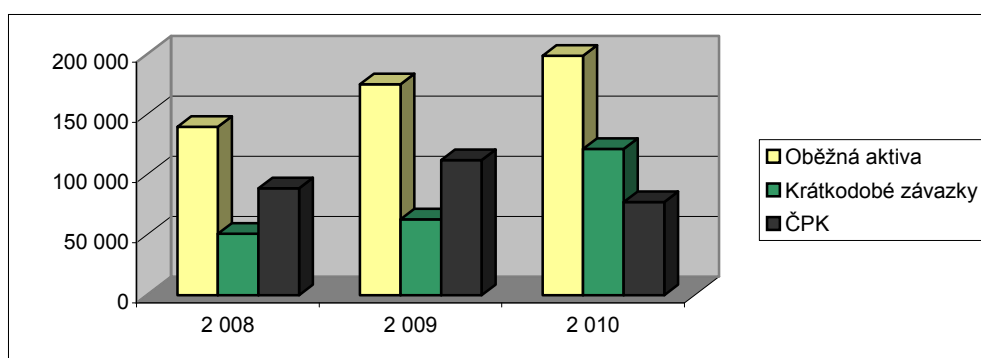
Čistý pracovní kapitál je vázán k oběžnému majetku a jedná se o relativně volný kapitál, který je využíván k zajištění činnosti hospodářské jednotky. Hodnota ukazatele je vypočtena jako rozdíl oběžných aktiv (zásoby, krátkodobé pohledávky, krátkodobý finanční majetek) a krátkodobých závazků.

Tabulka č. 12 - Výpočet čistého pracovního kapitálu (v tis. Kč)

Čistý pracovní kapitál	2008	2009	2010
Zásoby	37 856	34 511	25 410
Krátkodobé pohledávky	33 442	67 639	84 725
krátkodobý finanční majetek	68 395	72 892	88 526
SUMA (OA)	139 693	175 042	198 661
Krátkodobé závazky	50 993	63 023	121 453
ČPK	88 700	112 019	77 208

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s. a vlastní výpočet

Obrázek č. 17 - Vývoj ČPK za období 2008 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: interní zdroje SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Z tabulky č. 12 a grafického vyjádření je očividné, že společnost za sledované období vykazovala kladné hodnoty čistého pracovního kapitálu (ČPK). V prvních dvou letech byla hodnota parametru rostoucí, což znamenalo pro podnik velice přijatelnou situaci, a to, že má velmi dobré finanční zázemí a vyznačuje se likvidností. Z toho vyplývá, že se podnik nesnaží hradit svá oběžná aktiva krátkodobými závazky. V roce 2009 ČPK vykázal číslo rovné 112 019 Kč, což zapříčinilo 102 % přírůstek krátkodobých pohledávek oproti předchozímu roku. V roce 2010 výše čistého pracovního kapitálu klesla na 77 208 Kč, důvodem tomu byl pokles zásob materiálu na skladě a výrazný růst krátkodobých závazků. Tento jev byl již několikrát objasněn v této práci, jehož příčinou je čerpání rezervy v roce 2010. Hodnota ČPK udává částku, která je k dispozici majiteli pro obchodní aktivity. Důležitým aspektem, který ovlivňují výši a likvidnost aktiv a konečně hodnotu čistého pracovního kapitálu, jsou konkrétní položky oběžného majetku, se kterými počítáme. Nejlikvidnější je samozřejmě

finanční majetek a pohledávky z obchodních vtaů, které jsou snadno vymahatelné. Co se týká zásob, tak jedinou položkou, kterou firma vykazuje je materiál (písek, sůl, dř).

3.5 Analýza poměrových ukazatelů

V práci se dále budu zajímat o výpočet a hodnoty konkrétních poměrových ukazatelů, které jsou součástí finanční analýzy. Poměrové ukazatele se vypočítají jako poměr jedné nebo několika účetních položek k jiné položce nebo k celé jejich skupině.

3.5.1 Ukazatele rentability

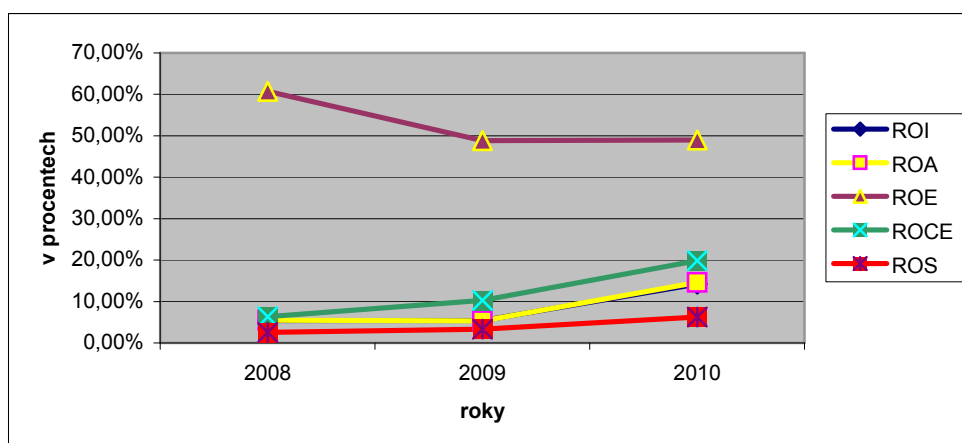
Obecně je ukazatel vyjádřen poměrem zisku k částce vloženého kapitálu. Pro výpočet konkrétních ukazatelů rentability jsem do čitatele zlomku dosazovala buď EBIT – provozní zisk hospodářského výsledku, který je čerpán z výkazu zisku a ztráty, EAT – provozní hospodářský výsledek použitý taktéž z výsledovky daného roku, anebo EAT – čistý zisk plus daň. Tyto tři kategorie zisku jsem aplikovala dle zadání konkrétních vzorečků.

Tabulka č. 13 - Ukazatele rentability za období od 2008 – 2010 (v %)

Rentabilita	2008	2009	2010
ROI	5,39%	5,38%	14,23%
ROA	5,45%	5,32%	14,60%
ROE	60,76%	46,86%	48,99%
ROCE	6,37%	10,27%	19,88%
ROS	2,58%	3,36%	6,29%

Zdroj: vlastní výpočet

Obrázek č. 18 - Vývoj ukazatele rentability za sledované období 2008 – 2010 (v %)

Zdroj: autor

K vyhodnocení ukazatelů rentability lze obecně říci, že by měli mít v časové řadě rostoucí tendenci. Obecně platí, že čím je rentabilita větší, tím je lepší finanční situace podniku.

Společně ukazatelé signalizují na obrázku č. 18, že v roce 2010 dosahovala společnost nejlepších výsledků. Celkovou rentabilitu hodnotíme kladně. Ve všech sledovaných obdobích má tendenci pozvolného růstu, vyjma rentability vlastního kapitálu, který jako jediný má klesající charakter.

Ukazatel ROI nám vyjadřuje ziskovost celkového kapitálu. Tento ukazatel měl v prvních dvou sledovaných letech stagnující vývoj, teprve v roce 2010 dosáhl téměř trojnásobné hodnoty a tak rostoucího charakteru. Tento stav byl způsoben především velkým nárůstem zisku (hospodářský výsledek před zdaněním), který činil až 171 % oproti roku 2009, což opět zapříčinily rezervy podniku. Nepatrné navýšení celkových pasiv o 2,3 %.

Rentabilita aktiv (ROA) vyjadřuje míru jejich výnosu, bez ohledu na to, z jakých zdrojů jsou financovány. Tento ukazatel má obdobný vývoj jako ROI, kdy v prvních dvou období časové řady stagnuje a posléze dochází k trojnásobnému nárůstu hodnoty. Příčina vysoké hodnoty v roce 2010 je totožná jako u ROI, a to že položka ve jmenovateli zlomku jsou celková aktiva. Jejich hodnota se rovná celkovým pasivům, které jsme dosazovali u ukazatel ROI. Jedinou odlišností ve výpočtu je výše hodnoty v čitateli, kde jsem počítala se ziskem EBIT.

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE), ukazatel, který jako jediný ve sledovaném období má klesající charakter. Tato zpráva není příliš dobrá pro akcionáře, společníky a investory. Jimi investovaný kapitál v našem případě nepřináší dostatečný výnos a také nesou vyšší investiční riziko. Ukazatel ROE vyjadřuje podíl čistého zisku na 1 Kč investovaného kapitálu. Hodnota 60,76 % z roku 2008 klesla až na 46,86 % v roce 2009. Z toho lze vyvodit, že příčinou snižování ROE je rychlejší růst vlastního kapitálu, než hospodářského výsledku (EAT).

Rentabilita dlouhodobé investovaného kapitálu (ROCE) slouží k prostorovému srovnávání podniků. Měří kolik Kč zisku, připadá na 1 Kč dlouhodobého investovaného kapitálu. Žádoucí rostoucí vývojový trend je způsoben značnou redukcí dlouhodobých závazků (ve sledovaném období až o 43 %) a nepoměrným růstem vlastního kapitálu k zisku (EAT).

Rentabilita tržeb (ROS) vyjadřuje, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč tržeb. Vývojový trend téměř kopíruje směr a vývoj ukazatelů ROI, ROA a ROCE. Tento jev také způsobuje nebývalý růst hospodářského výsledku v roce 2010. Za sledované období **1 Kč tržeb** vyprodukovala průměrně **0,021 Kč zisku**, ačkoliv v roce 2008 to byla pouze částka ve výši **0,013 Kč** a v posledním analyzovaném roce 2010 to již bylo **0,035 Kč**.

3.5.2 Ukazatele aktivity

Měří, jak efektivně účetní jednotka nakládá se svými aktivy. Tyto ukazatele nejčastěji vyjadřují počet obrátek jednotlivých složek rozvahy, tzn. kolikrát je firma schopna otočit aktiva za dané období, většinou se bere v úvahu jeden rok, nebo jejich dobu obratu, vyjádřenou počtem dnů. Obecně platí, že čím je vyšší obratovost a kratší doba obratu, tím je lepší situace.

Tabulka č. 14 - Ukazatele aktivity za období 2008 – 2010

Aktiva	2008	2009	2010
Obrat aktiv	1,64	1,59	1,63
Doba obratu aktiv	221,78	229,55	223,59
Obrat zásob	6,38	7,77	13,87
Doba obratu zásob	57,18	46,95	26,32
Obrat pohledávek	16,28	8,08	6,66
Doba obratu pohledávek	22,43	45,17	54,79
Obrat závazků	10,16	8,62	4,12
Doba obratu závazků	35,94	42,35	88,69

Zdroj: výpočet autora

Pro výpočet jednotlivých ukazatelů aktivity, byla položka tržeb očištěna o aktivaci, dále pro stanovení si délky roku bereme v úvahu 365 dní.

Při pohledu do tabulky č. 14 na obrat aktiv a dobu obratu aktiv můžeme konstatovat, že celková aktiva se stihla za sledované období obrátit v průměru 1,62krát za rok, tzn., že by se obrátila jednou za 225 dní. Vývoj ukazatelů za sledované období je v podstatě úměrný vývoji růstu tržeb a celkových aktiv.

Obrat zásob má v období pozorování tendenci se navyšovat, což je velice pozitivní stav pro firmu. Navýšení v roce 2010 způsobila zima, která byla náročná na spotřebu materiálu. V tomto případě jsem do zlomku čitatele dosadila složku výkonových spotřeb (celkové náklady). Zásoby se ve firmě obrátí v průměru 9,34krát za rok, což představuje 39 dní. V roce 2008 podnik obrátil zásoby pouze 6,38krát a doba obratu činila 57 dní. Příčinou byly vysoké zásoby materiálu na skladě a za námi sledované období, vykazovaly nejvyšší hodnotu. Naproti tomu opačná situace, která vyvstala v roce 2010, kdy obrat zásob podniku dosáhl své maximální hodnoty 13,87 (26 dní). Tato situace byla způsobena prudkým úbytkem zásob, což se projevilo zkrácením doby jejich obratu. Z toho plyne, že společnost v tomto roce nevladla zbytečné nelikvidní zásoby.

Vývoj obratu pohledávek v podniku vykázal opačný efekt, než kterého bychom chtěli dosáhnout. Obrátkovost pohledávek se zkracuje a doba obratu naopak prodlužuje. Za sledované období lze konstatovat, že je firma schopna obrátit pohledávky v průměru 11,76krát, tudíž jednou za 31 dní. Rok 2008 vykazuje nejlepší hodnoty, kdy firma obrátila své

pohledávky 16,28krát za rok a doba, za kterou se ji pohledávky navrátily v tržbách, byla 22 dní. Zato nejhorší výsledky přináší rok 2010, kdy se obrat pohledávek rovnal číslu 6,66, a doba obratu trvala necelých 55 dní. Důvodem byl rychlejší růst krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů, než růst tržeb. Na závěr lze říci, že se hodnota doby inkasa pohledávek v čase navyšuje, což je negativní signál, neboť tak firma úvěruje svého odběratele. Společnost by měla tuto platební morálku řešit, a tím předcházet případným krizovým stavům a eventuálně se nezadlužovat na úkor odběratelského subjektu.

V souvislosti s dobou inkasa tržeb, je také zajímavé zjistit platební morálku firmy vůči dodavatelům. Při výpočtu čísel zlomku obsahuje položku výkonové spotřeby (celkové náklady). Doba obratu závazků za sledované období činí v průměru necelých 56 dní. To je čas, po který firma odkládá platbu faktur svým dodavatelům. Vůbec rok 2010 vykazuje největší hodnoty, kdy firmě trvá necelých 89 dní na zaplacení svých závazků, oproti roku 2008, kdy to činilo pouhých 36 dní. V porovnání s průměrnou dobou inkasa pohledávek a dobou obratu závazků, lze říci, že firma není v nevýhodě, neboť zaplatí až po platbě odběratele, průměrně inkasuje do 41 dnů a sama je schopna hradit za 56 dnů.

3.5.3 Ukazatele zadluženosti

Ukazatel udává, v jakém rozsahu podnik používá k financování aktiv cizí zdroje. Z ekonomického pohledu nepřichází v úvahu, že by podnik veškerá aktiva financoval z vlastního, anebo pouze z cizího kapitálu. Použití výhradně vlastních zdrojů, přináší snížení výnosnosti vlastního kapitálu, a použitím pouze cizích zdrojů, nese riziko spojené s obtížemi při jeho získávání.

Tabulka č. 15 - Ukazatele zadluženosti za období 2008 – 2010 (v %)

Zadluženost	2008	2009	2010
Celková zadluženost	92.91%	88.48%	78.90%
Finanční nezávislost	7.04%	11.50%	21.10%
Míra zadluženosti	1 319.73%	769.16%	373.95%
Úrokové krytí	NA	NA	804.08
Krytí stálých aktiv VK	13.00%	24.44%	51.08%

Zdroj: výpočet autora

Hodnota celkové zadluženosti společnosti má klesající tendenci, což je pro podnik a jejich věřitele uspokojivá informace, neboť právě ti preferují nízké hodnoty. Obecně platí, že čím je hodnota vyšší, tím je i vyšší riziko věřitelů. Věřitelé preferují nízké hodnoty tohoto ukazatele, přičemž hranice, která vyjadřuje nežádoucí pole je 70 %. V našem případě je tato míra překročena, avšak z tabulky lze vyzorovat, že by se v daném trendu měla hodnota udržet a do budoucna i nadále snižovat. S klesajícími hodnotami se snižuje i zadluženost podniku. Zadluženost nemá pouze negativní jev, ale je i ku prospěchu k celkové rentabilitě podniku, ale pouze při vhodném poměru vlastního a cizího kapitálu. Vzhledem k výsledkům celkové zadluženosti a ROA, která vykazovala růst až v roce 2010, můžu konstatovat, že tento jev při stejném časovém vývoji je do budoucna žádaný. Klesající trend věřitelského rizika a rostoucí trend rentability aktiv.

Finanční nezávislost neboli koeficient samofinancování nám udává poměr vlastního kapitálu a celkových aktiv. Tento vztah nám ověřuje správnost výpočtu předešlého ukazatele, protože je tzv. jeho doplňkem a jejich součet se má rovnat 100 %. V našem případě nejvyšší podíl na aktivech byl zaznamenán v roce 2010, a to 21,10 %. Pro tento ukazatel společnost nesplňuje požadované hodnoty, které by se měli pohybovat okolo 30 %.

Koeficient zadluženosti má stejnou vypovídací schopnost jako celková zadluženost společnosti. Dobře předzvěst, že jeho trend je klesající. V roce 2008 dosahovala míra zadluženosti 1319,73 %, kde na vině byly především vysoké částky dlouhodobých závazků a nízký poměr vlastního kapitálu. Vlivem poklesu cizího kapitálu a růstu vlastních zdrojů, se hodnota ponížila až na 373,95 %. Závěrem ale musím říci, že i přesto by poměr cizího a vlastního kapitálu měl být 1:1. V posledním roce byla sice hodnota nejnižší, ale zdaleka ne pro optimální stav řešení. Tudíž dochází k převaze cizích zdrojů nad vlastním kapitálem, na čemž se podílí především vysoký nárůst krátkodobých závazků z obchodních vztahů.

Úrokové krytí informuje o tom, kolikrát zisk převyšuje placené úroky. Vzhledem k tomu, že společnost v prvních dvou sledovaných letech nevykazovala žádné úrokové náklady, proto nejsou udány žádné hodnoty. Společnost si v roce 2010 vyřídila krátkodobý bankovní úvěr a následné úrokové krytí vykazuje hodnotu 804,08krát. V tomto případě nám zisk převyšuje 800krát placené úroky.

Krytí stálých aktiv vlastním kapitálem vypovídá o hodnocení stability podniku. Ve sledovaném období došlo k výraznému nárůstu tohoto ukazatele. Rok 2009 vykazoval

hodnotu 13 % a poslední analyzovaný rok 2010 až 51,08%. Tento stav je důsledkem odepisování dlouhodobého majetku, čímž se snížila rozvahová aktiva a další faktor, který měl na tuto situaci dopad, byl nerozdělený výsledek hospodaření, který navýšil položku vlastního kapitálu.

3.5.4 Ukazatele likvidity

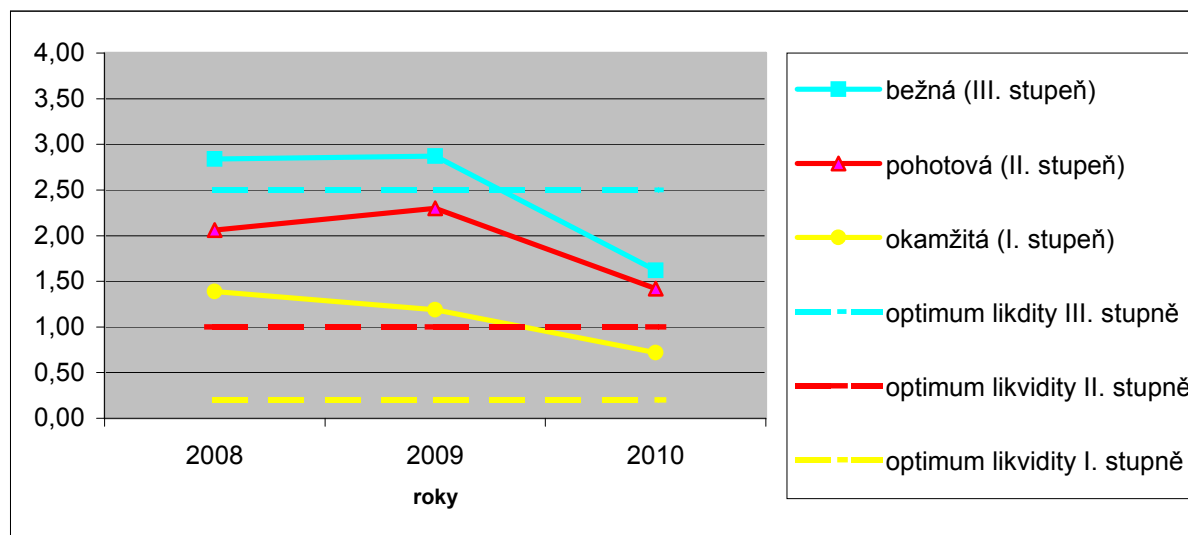
Tento ukazatel vyjadřuje schopnost dostát svým závazkům. Likvidita zahrnuje veškeré likvidní prostředky, které má podnik k dispozici pro úhradu svých závazků.

Tabulka č. 16 - Ukazatele likvidity

Likvidita	2008	2009	2010
Běžná III. stupně	2,84	2,87	1,62
Pohotová II. stupně	2,06	2,30	1,42
Okamžitá I. Stupně	1,39	1,19	0,72

Zdroj: výpočet autora

Obrázek č. 19 - Vývoj likvidity (2008 – 2010)

Zdroj: autor

Běžná likvidita se v prvních dvou sledovaných letech pohybovala mírně nad hranicí doporučené hodnoty, která se pohybuje v rozmezích 1,5 – 2,5. V posledním roce se ukazatel

stáhl až na hodnotu 1,62, což bylo způsobeno rozpouštěním rezerv, a to platí pro zbylé dva ukazatele taktéž. V analyzovaném období je 1 Kč krátkodobých závazků průměrně kryta 2,44 Kč aktiv. Při výpočtu byla oběžná aktiva očištěna o přechodné účty aktiv (pasiv) a časové rozlišení. Obecně platí, čím vyšší je hodnota ukazatele, tím vyšší je platební schopnost podniku.

Pohotová likvidita ve snaze odstranit nevýhody běžné likvidity vylučuje z OA zásoby. Podle literatury by pro zachování likvidity podniku neměla hodnota klesnout pod 1. Vývoj oběžné a pohotové likvidity je v podstatě vyrovnaný, což je způsobeno nevytvářením nadbytečných zásob v podniku. Hodnoty likvidity II. stupně se pohybují kolem 2 a v posledním roce kolem čísla 1. Je zbytečné, aby byl majetek vázán v nevýnosných prostředcích, když riziko platební schopnosti nebude přímo ohroženo. Z tohoto důvodu je výchozí rok 2010 pro společnost více přínosný, ale s nepatrně větším rizikem platební schopnosti.

Okamžitá likvidita je zajištěna při hodnotě ukazatele alespoň 0,2. V našem případě podnik toto doporučení respektoval a průměrná hodnota za sledované období činí 1,1, což znamená, že je podnik okamžitě schopný uhradit 110 % všech svých krátkodobých závazků. Důvodem poklesu hodnoty 1,19 z roku 2009 na hodnotu 0,72 v roce 2010 je výrazný nárůst krátkodobých závazků.

3.5.5 Ukazatele kapitálového trhu

Tyto ukazatelé pracují s tržními hodnotami, které vyjadřují hodnocení firmy. Zajímají se o ně hlavně akcionáři či potencionální investoři.

Tabulka č. 17 - Vývoj ukazatele kapitálového trhu za sledované období (v tis. Kč)

Ukazatele kapitálového trhu	2008	2009	2010
Počet akcií	20	20	20
Účetní hodnota akcie (v tis.)Kč	1 075,05	1 903,35	3 571,60
Čistý zisk na akcii (Kč)	653,25	891,95	1 749,65

Zdroj: vlastní výpočet

Tento ukazatel by měl vykazovat rostoucí tendenci, což je v našem případě splněno a společnost se jeví jako finančně zdravá. Tato skutečnost je vyhodnocena jako velice přitažlivá pro potencionální investory. Za období 2008 – 2010 tato hodnota narostla o 2 496,55 (tis.) Kč (232,22 %).

Čistý zisk na akcii informuje akcionáře o velikosti zisku na jednu akcii. V průběhu sledovaného období hodnota vzrostla na 1 096,40 Kč. Nejvyšší hodnoty nabyl parametr v roce 2010, kdy na jednu akcii připadlo 1 749,65 Kč čistého zisku.

Vzhledem k okolnostem, že jediným akcionářem je Královéhradecký kraj, který vlastní 20 ks volně neobchodovatelných kmenových akcií na jméno, tak tedy hodnoty ukazatele kapitálového trhu jsou pro nás neužitečné.

4 Komplexní posouzení a zhodnocení finančního zdraví společnosti SÚS a.s.

4.1 Hodnotový ukazatel výkonnosti

Ekonomická přidaná hodnota, vytváří svým investorům hodnotu pouze v tom případě, že její očekávaná výnosnost přesáhne její kapitálovou nákladovost. Jednoduše řečeno, je-li čistý provozní výsledek hospodaření (NOPAT) vyšší, než náklady na použitý kapitál ($WACC \times C$), tak firma vytváří ekonomickou hodnotu.

Tabulka č. 18 - Výpočet ukazatele NOPAT (v tis. Kč)

Výpočet NOPAT	2008	2009	2010
EBIT	16 472	17 810	48 185
d^{36}	21%	20%	19%
NOPAT	13 012,88	14 248,00	39 029,85

Zdroj: výpočet autora

Tabulka č. 19 - Výpočet ukazatele WACC (v tis. Kč)

Výpočet WACC	2008	2009	2010
r_d	5%	5%	5%
d^{36}	21%	20%	19%
D – cizí kapitál	0	0	2 147
C – investovaný kapitál	21 501	21 501	23 648
r_e	10%	10%	10%
E – vlastní kapitál	21 501	21 501	21 501
WACC	0,100	0,100	0,095

Zdroj: výpočet autora

³⁶ Dle platné legislativy zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů byla použita pro rok 2008 sazba 21 %, pro 2009 sazba 20 % a pro rok 2010 sazba 19 %.

Vážené průměrné náklady na kapitál se skládají z nákladů na cizí kapitál ($r_d - 5\%$) a nákladů na kapitál vlastní ($r_e - 10\%$).

Tabulka č. 20 - Výpočet ukazatele ekonomické přidané hodnoty EVA za období od 2008 – 2010 (v tis. Kč)

Výpočet EVA	2 008	2 009	2 010
NOPAT	13 012,88	14 248,00	39 029,85
C	21 501	21 501	23 648
WACC	0,100	0,100	0,095
EVA	10 862,78	12 097,90	36 783,29

Zdroj: výpočet autora

Výsledky analýzy ekonomické přidané hodnoty EVA jsou velice pozitivní. Za celé sledované období společnost dosahuje kladné ekonomické přidané hodnoty, což je příznivá informace pro investory (investora – Královéhradecký kraj). Tento úspěch je způsobený tím, že vynaložené náklady na investovaný kapitál jsou nižší, než je výnosnost tohoto kapitálu. Z toho lze konstatovat, že společnost vytváří ekonomickou přidanou hodnotu po celé sledované období.

4.2 Souhrnné indexy hodnocení

Následující modely informují o celkové finančně-ekonomické situaci společnosti. Cílem těchto indexů je zjistit silné a slabé stránky, tedy vypočítat, zda je firma schopna přežít, či nikoliv. Vypovídací schopnost, kterou vyjadřujeme pomocí jednoho jediného čísla, je však nižší. Slouží jako rychlý orientační podklad pro další hodnocení.

4.2.1 Hierarchicky uspořádané ukazatele

K typickým příkladům patří pyramidové rozklady, které podrobněji rozebírají ukazatele, představujícího vrchol pyramidy.

- **Du Pontův rozklad rentability vlastního kapitálu**

Na vrcholu pyramidy stojí ukazatel rentability vlastního kapitálu (ROE), kterého rozkládáme na výnosnost tržeb, aktiv a finanční páku. Všechny tyto položky nám vstupují do výpočtu a probíhá mezi nimi určitá interakce. V podstatě informují o vzájemných faktorech, které mají vliv na souhrnný ukazatel, v našem případě ROE.

Tabulka č. 21 - Du Pontův rozklad rentability vlastního kapitálu (v tis. Kč)

Položky	2008	2009	2010
Rentabilita tržeb (zisk / tržby)	0,026	0,034	0,063
Obrat aktiv (tržby / aktiva)	1,645	1,590	1,632
Finanční páka (aktiva / vl. kapitál)	14,204	8,693	4,739
ROE	0,608	0,470	0,487

Zdroj: výpočet autora

Tabulka č. 21, vyčísluje údaje rentability vlastního kapitálu (ROE), která má v časovém období klesající trend. Příčinu trendu můžeme na první pohled registrovat v položce finanční páky. Poměrně vyrovnané hodnoty obratu aktiv a mírný růst rentability tržeb, nám zdaleka neovlivňuje celkový pokles ROE. Z tabulky č. 22 vyobrazené pod textem můžeme vidět, že největší zásluhu na úbytku rentability vlastního kapitálu, má především prudký pokles finanční páky, který byl posílen ustrnulými hodnotami obratu aktiv.

Tabulka č. 22 - Vliv finanční páky na rentabilitu vlastního kapitálu (v tis. Kč)

Položky	2008	2009	2010
Finanční páka * obrat aktiv	23,366	13,821	7,734
Rentabilita tržeb	0,026	0,034	0,063
ROE	0,608	0,470	0,487

Zdroj: výpočet autora

Vzorec pro výpočet indexu finanční páky je následující:

$$e = \frac{\text{čistý zisk}}{EBIT} \times \frac{\text{aktiva}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Tabulka č. 23 – Analýza finanční páky (v tis. Kč)

Položky	2008	2009	2010
ROE	0,608	0,470	0,487
Čistý zisk / EBIT	0,793	1,002	0,726
Aktiva / vlastní kapitál	14,204	8,693	4,739
e	11,264	8,710	3,441

Zdroj: výpočet autora

Finanční páka je efekt, při kterém využíváním cizího kapitálu zvyšujeme výnosnost kapitálu vlastního. Jestliže bude úroková míra nižší než výnosnost aktiv, pak použitím cizího kapitálu budeme zvyšovat výnosnost vlastního kapitálu. Vychází se z předpokladu, že náklady na vlastní kapitál jsou vyšší, než náklady na kapitál cizí. Důsledkem této hypotézy je tzv. daňový štít, kdy náklady jsou daňově uznatelnou položkou, a tím snižují výši zdaněného zisku.

Z tabulky č. 23 lze vypočítat, že index finanční páky je ve všech sledovaných letech znatelně větší ($e > 1$), vyjma roku 2010, ve kterém nastal zřetelný úpadek tohoto indexu. Přesto po celou analyzovanou dobu efekt finanční páky působil kladně. Důsledkem úpadku tohoto indexu v roce 2010, zapříčinil bezmála 90 % nárůst vlastního kapitálu, který byl podpořen téměř 100 % přírůstek hospodářského výsledku oproti předcházejícímu roku 2009. I když nám finanční páka za období 2008 až 2010 klesla o 66 % a její index se vyvíjel analogicky, lze říci, že i přesto hodnoty vykazují žádaný efekt. Závěrem je možno konstatovat, že výnosnost aktiv je vyšší, než li úroková míra na cizí kapitál, což společnosti posiluje výnosnost vlastního kapitálu.

4.2.2 *Soustavy účelově vybraných ukazatelů*

Vypočítané finanční ukazatelé hrají významnou roli v modelech, které slouží k rychlému odhadnutí finanční situace podniku. Jednotlivé modely tak hodnotí bonitu hospodářských subjektů a umožňují předvídat případný bankrot.

A) Bankrotní modely

Altmanův index finančního zdraví

Je vypočítán jako součet pěti poměrových ukazatelů, kterým je přiřazena váha důležitosti (koeficient). Rentabilita celkového kapitálu má přiřazenou nejvyšší váhu ocenění.

Tabulka č. 24 - Altmanův model (v tis. Kč)

Ukazatel	Koeficient	2008	2009	2010
X_1 (ČPK / aktiva)	0,717	0,290	0,339	0,228
X_2 (zadržené zisky / aktiva)	0,847	0,064	0,109	0,205
X_3 (EBIT / aktiva)	3,107	0,054	0,054	0,142
X_4 (ZK / CZ)	0,42	0,007	0,007	0,007
X_5 (tržby / aktiva)	0,998	1,656	1,602	1,642
Z faktor		2,086	2,105	2,420

Zdroj: výpočet autora

Altmanův model, též zvaný Z-skóre vyjadřuje finanční situaci společnosti a je doplňujícím činitelem při finanční analýze. Výsledné hodnoty se interpretují následovně:

$Z > 2,9$... můžeme předvídat uspokojivou finanční situaci,

$1,2 < Z \leq 2,9$...,tzv. šedá zóna“ nevyhraněných výsledků,

$Z \leq 1,2$...firma má vážné finanční problémy.

Vzhledem k tomuto modelu, je nutné připomenout, že tento index byl sestaven v americkém tržním prostředí, a nelze jeho výsledek přebírat absolutně na naše poměry. Dále je podstatné interpretované výsledky doprovázet v souvislosti s ostatními finančními ukazateli. Společnost se po celé sledované období nachází v tzv. šedé zóně, jejíž hodnoty se pohybují v intervalu (2; 2,5). I přesto, že se výsledky pohybují v horní hranici intervalu, nelze jednoznačně říct, zda je společnost úspěšná nebo se potýká s problémy. V této zóně se pohybuje spousta českých firem. Při vyhodnocení tohoto ukazatele za analyzované období můžeme říct, že rok 2010 byl pro společnost nejúspěšnější.

Tafflerův bankrotní model

Tento index používá čtyři poměrové ukazatele k výpočtu, z čehož je každý parametr ohodnocen váhou důležitosti. Hodnocení výsledku je následující:

$T > 0,3$... firmy s malou pravděpodobností bankrotu,

$T < 0,2$... lze očekávat bankrot.

Tabulka č. 25 - Tafflerův model (v tis. Kč)

Tafflerův model	koeficient	2008	2009	2010
X_1 (EBT / krátkodobé dluhy)	0,53	0,323	0,283	0,340
X_2 (OA / CZ)	0,13	0,492	0,598	0,744
X_3 (krátkodobé dluhy / CA)	0,18	0,167	0,190	0,365
X_4 (tržby / aktiva)	0,16	1,682	1,615	1,658
ZT(z)		0,534	0,520	0,608

Zdroj: výpočet autora

Výsledkem hodnocení společnosti podle Tafflerova modelu je jen malá pravděpodobnost bankrotu. Po celé sledované období hodnota nepoklesla ani pod hranici 0,5 a dokonce v roce 2010 dosahovala dvojnásobné hodnoty.

B) Bonitní modely

Kralickův Quick test

Pro jeho konstrukci je použito čtyřech poměrových ukazatelů, které musejí vyčerpávajícím způsobem reprezentovat účetní výkazy, rozvahy a výkaz zisku a ztráty.

Tabulka č. 26 - Kralickův Quick test (počet let)

Ukazatel	2008	2009	2010
R1 (kvóta vlastního kapitálu)	7,04%	11,50%	21,10%
R2 (doba splácení dluhu z CF)	2,46	2,11	8,68
R3 (CF v tržbách)	18,63%	17,70%	4,66%
R4 (ROA)	5,45%	5,32%	14,60%

Zdroj: výpočet autora

Tabulka č. 27 – Vyhodnocení Kralickova Quick testu

Ukazatel	2008	2009	2010
R1 (kvóta vlastního kapitálu)	4	3	2
R2 (doba splácení dluhu z CF)	1	1	3
R3 (CF v tržbách)	1	1	4
R4 (ROA)	4	4	2
Hodnocení finanční stability	2,5	2	2,5
Hodnocení výnosové situace	2,5	2,5	3
Hodnocení celkové situace	2,5	2,25	2,75

Zdroj: výpočet autora

Kvóta vlastního kapitálu vychází z hodnocení ukazatele finanční nezávislosti. Tato hodnota by se měla pohybovat alespoň na hranici 30 %, která by byla žádoucí pro společnost. U společnosti zatím převládá financování cizím kapitálem, což je příčinou ne moc dobrého hodnocení kvóty vlastního kapitálu (R1), především v letech 2008 a 2009. Avšak v posledním sledovaném roce se hodnota rovná 21,10 %, kde je tento stav ohodnocen jako „velmi dobrý“.

Vlivem rozpouštění rezerv v roce 2010, poklesl provozní cash flow, a z tohoto důvodu nám celková hodnota ukazatele R2 vzrostla na necelých 9 let. Tento ukazatel je hodnocen jako průměrný.

Cash flow v tržbách je zpočátku trendu 2008 až 2009 klasifikován nejlepší známkou ohodnocení, nato pak měla vliv tvorba rezerv společnosti. Avšak rok 2010 byl ohodnocen podprůměrně, což je způsobeno stejnou příčinou jako u hodnoty R2, rozpouštění a čerpání rezerv společnosti.

Parametr rentability aktiv je nejhůře hodnocenou položkou ze všech. Je to způsobeno tím, že EBIT vykazuje nízkou hodnotu v porovnání s objemem celkových aktiv společnosti. Nicméně rok 2010 vykazuje průměrně lepší hodnotu než předešlá účetní období. Tato situace je ovlivněna parametrem EBIT, který v tomto roce dosahuje vyšších hodnot k poměru objemu aktiv, než v předchozích letech.

Finanční stabilita společnosti je hodnocena v průměru číslem 2,33, což je podle hodnotící škály „velmi dobrý“ výsledek. V roce 2009 dosáhl parametr nejlepší hodnoty za celé období.

Hodnocení výnosové situace se v průměru rovná číslu 2,66. Tento výsledek není nijak ohromující, ale přiklání se ke stavu hodnocení tzv. „dobrému“.

Celkové shrnutí a vyhodnocení společnosti podle Kralickova Quick testu je následující. Výsledky celkového ukazatele se pohybují v rozmezí intervalu <1;3>. Takto se nacházející hodnoty reprezentují tzv. šedou zónu, a proto nelze firmu jednoznačně označit za úspěšnou, ale ani firmu s finančními problémy.

Index bonity

Tento indikátor se používá hlavně v německy mluvících zemích. Pracuje se šesti ukazateli, které opět vyčerpávajícím způsobem vytáhnou ty zásadní informace z daných výkazů.

Tabulka č. 28 - Index bonity (v tis. Kč)

Index bonity	Koeficient	2008	2009	2010
X₁ (CF / cizí zdroje)	1,5	0,332	0,321	0,099
X₂ (aktiva / cizí zdroje)	0,08	1,076	1,130	1,267
X₃ (EBIT / aktiva)	10	0,054	0,054	0,142
X₄ (EBIT / celk. výkony)	5	0,032	0,033	0,086
X₅ (zásoby / celk. výkony)	0,3	0,074	0,065	0,045
X₆ (celk. výkony / aktiva)	0,1	1,682	1,615	1,658
B_i		1,474	1,458	2,279

Zdroj: výpočet autora

Přesnější závěr indexu bonity nám pomůže odhalit příslušná hodnotící stupnice. Čím větší je hodnota B_i, tím je finančně-ekonomická situace hodnocené společnosti lepší. Sledované období můžeme rozdělit do dvou intervalových stupňů hodnocení. V prvních dvou analyzovaných letech (2008, 2009), společnost vykazovala hodnoty 1,4, což můžeme dle hodnotící stupnice zařadit do intervalu <1; 2>. Tento interval pojednává o „dobré“ finanční situaci společnosti. V posledním sledovaném roce, vykalkulovaná hodnota ukazatele byla druhá nejvyšší, a tím pádem, dle zařazení do hodnotící škály, můžeme rok 2010 vyhodnotit z hlediska finančního zdraví jako „velmi dobrý“ <2; 3>.

Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo zpracování finanční analýzy ve společnosti SÚS Královéhradeckého kraje a.s., v letech 2008 až 2010. Na základě vstupních údajů, které jsem čerpala z rozvahy a výkazu zisku a ztráty, jsem zhodnotila jednotlivé finanční ukazatele a ekonomický vývoj společnosti v čase, jako takový.

Vyjádření k výsledkům provedené finanční analýzy společnosti SÚS Královéhradeckého kraje a.s. je následující.

Finanční management je jednou z nejdůležitějších složek řízení podniku, jehož hlavním cílem je zajistit platební schopnost (solventnost) a likviditu podniku. Činnost podniku má dvě stránky, věcnou (majetek) a peněžní (kapitál), tedy ta majetková struktura musí být zabezpečena finančními zdroji. Z tohoto důvodu je vhodné se zaměřit na doporučená pravidla financování podniku, aby tak byla zajištěna dlouhodobá finanční rovnováha a stabilita firmy.

Zlaté bilanční pravidlo financování říká, že dlouhodobé investice by neměly být financovány krátkodobými zdroji. **Společnost toto pravidlo naplňuje ve všech sledovaných letech**, kde dlouhodobý majetek je plně financován vlastními a dlouhodobými zdroji. Obráceně tomu, oběžná aktiva by měla být kryta krátkodobým cizím kapitálem. Výsledek z roku 2009 vykazoval téměř dvojnásobnou hodnotu přebytku cizích zdrojů nad stálými aktivy. Z čeho můžeme usuzovat, že tento peněžní nadbytek byl použit na financování krátkodobého oběžného majetku, což nebylo ekonomicky efektivní řešení společnosti. Všeobecně je známo, že dlouhodobé cizí zdroje jsou finančně náročnou záležitostí a mělo by se s nimi oprávněně nakládat, a využívat jich zejména při financování investic s dlouhou dobou životnosti. Tuto situaci lze shrnout a zkonstatovat tak, že se vykázané hodnoty za sledované období pohybují nadprůměrně, přičemž vhodnějším řešením by bylo, aby výsledné hodnoty dosahovali nižšího přebytku. Z toho vyplývá, že by firma uspořila náklady za daný kapitál. Ovšem tuto skutečnost chápeme, jako tu příznivější, než tu, kdy by tomu bylo naopak a společnost nebyla schopna financovat svůj dlouhodobý majetek dlouhodobými zdroji.

Druhé, pravidlo vyrovnaní rizik, se týká skladby kapitálu. Platí, že vlastní zdroje by měli převyšovat zdroje cizí, anebo v horším případě se alespoň rovnat. **Za sledované období společnost SÚS a.s. toto doporučení nerespektuje.** Společnost je v situaci, kdy financování

cizími zdroji, značně převyšují hodnotu vlastního kapitálu. Z tohoto důvodu, může nastat nebezpečí hrozby z vysoké zadluženosti společnosti. Navzdory k tomu, celková zadluženost podniku za námi sledované období činí v průměru 87%, přičemž v roce 2010 je ještě rovna číslu 78,90 %. Pro společnosti našeho charakteru by hodnota tohoto parametru měla odpovídat zhruba 70 %. Bilanční pravidlo vyrovnaní rizik z vyhodnocených ukazatelů odpovídá značnému nepoměru vlastního a cizího kapitálu. Ale přesto má výsledný parametr v časovém trendu rostoucí charakter. Tohoto vývoje se zasloužil zejména růst hospodářského výsledku, který tak jako jediný ze struktury vlastního kapitálu navyšuje jeho finanční hodnotu, dále také vliv na žádoucí pokles cizího kapitálu. Hospodářský výsledek je jedinou ekonomicky výraznou rozvahovou položkou, která má významný podíl na přírůstku vlastního kapitálu. Z výše uvedených okolností by bylo pro společnost SÚS a.s. prospěšné, aby náležitě promyslela a zvážila nezbytné navýšení základního kapitálu. Tímto úkonem, by společnost vykazovala mnohem vyšší finanční nezávislost a také nižší věřitelské riziko pro získávání cizích zdrojů.

Posledním analyzovaným zlatým pravidlem financování je tzv. pari pravidlo, které odpovídá vztahu mezi vlastním kapitálem a dlouhodobým majetkem, jehož objem by neměl být menší, než objem vlastních zdrojů. **Ve sledovaném období se společnost naprosto ztotožňuje s tímto tvrzením a vykazuje výsledky odpovídající tomuto doporučení.** Zlaté bilanční pari pravidlo, formulované v užším pojetí, společnost uznává. Analyzovaný parametr má v čase rostoucí charakter a důsledkem této skutečnosti je podstatný vzrůst vlastního kapitálu oproti předcházejícím rokům. Příčinou je opět hospodářský výsledek, který dosáhl obrovského téměř 100 % navýšení. Za jiných okolností, lze interpretovat pari pravidlo tak, že stálá aktiva by měla být financována vlastním jměním alespoň z části a zbytek by měl pokrýt dlouhodobý cizí kapitál. Z výše uvedené skutečnosti logicky vyplývá, že společnost disponuje vyšším majetkem, nežli je objem vlastního kapitálu, tudíž bude muset dofinancovat majetek dlouhodobými zdroji. Z této reality je zřejmé, že i v širším pojetí pari pravidla financování, společnost splňuje dané doporučení. V praxi se stává jen málokdy, aby financování stálého majetku bylo realizováno pouze vlastním kapitálem, a z toho důvodu není ani respektováno, jelikož neumožňuje podnikům využít příležitost financování majetku z cizích zdrojů, které mohou eventuelně přinést i jisté výhody rentability kapitálu.

Nevelký problém, který společnost vykazuje po provedené analýze finančních ukazatelů, spatřuji ve vyšší zadluženosti. V posledním analyzovaném roce se sice hranice

hodnot přiblížila k požadovaným hodnotám, ale i přesto by bylo vhodné si tuto situaci pohlídat, anebo učinit požadované kroky, které by vedly k zásadnímu zlepšení. Efektivním návrhem na zlepšení této skutečnosti shledávám v potřebném **zvýšení základního kapitálu**. Tímto by společnost docílila posílení vnitřních zdrojů financování a posílila důvěryhodnost v obchodních vztazích a při získávání zdrojů. Z tohoto pohledu by se také zlepšila situace rentability vlastního kapitálu, která měla ve sledovaném období klesající charakter. Akcionářem (Královéhradecký kraj) investovaný kapitál by vynesl vyšší výnosy a také vyšší investiční riziko.

Komplexní posouzení finančního zdraví SÚS Královéhradeckého kraje a.s. bylo aplikováno na následujících bankrotních a bonitních modelech.

Altmanův index finančního zdraví vyhodnotil společnost SÚS a.s. za celé sledované období intervalem $\langle 1,2; 2,9 \rangle$, který označuje tzv. šedou zónu. Index Altmanova modelu se v analyzovaných letech pohyboval v horní hranici vyjádřeného intervalu, což může být příznivá informace pro budoucí vývoj finanční stability podniku. **Za celé hodnocené období rok 2010 vykázal nejlepší koeficient ohodnocení.**

Druhým aplikovaným bankrotním modelem byl Tafflerův index, který společnost vyhodnotila na malou pravděpodobnost bankrotu. Hodnoty vypočítané za celé období se vyznačují výrokem, že $T > 3$. **Podle Tafflerova modelu vykazuje taktéž rok 2010 nejlepší hodnoty.**

Při hodnocení finančního zdraví pomocí Kralickova Quick testu se společnost opět pohybuje v tzv. šedé zóně. Jedná se o tzv. nevyhraněnou finanční situaci. Co se týká finanční stability podniku, ta vykazuje v porovnání lepší hodnoty, než oblast rentability. ROA byla v průměru za dané období, nejhůře ohodnoceným parametrem, a to známkou „špatnou“. Výsledným hodnocením pomocí použitých charakteristik, je považován **rok 2009**, který vypovídá číslem 2,25, což hodnotí společnost nadprůměrnou známkou.

Aplikací nezbytných finančních ukazatelů na index bonity, bylo vyjádřeno, že se společnost v roce 2008 a 2009 nacházela v dobré finanční situaci. Natož pak závěrečný **rok 2010**, který vypovídal zlepšení a hodnocení bylo posunuto na „velmi dobré“.

Předmět této práce, zabývající se problematikou finanční analýzy, její vyhodnocení na základě metodicky daných ukazatelů, která byla aplikovaná na konkrétním podniku

SÚS Královéhradeckého kraje a.s., byl splněn. Můžeme konstatovat, že provedená finanční analýza nám pomohla o společnosti získat ucelený posudek. Společnost SÚS Královéhradeckého kraje a.s. se jeví jako poměrně finančně stabilní, likvidní a produktivní jednotka, která má potenciál vykazovat ještě lepší výsledky než doposud. Závěrem bych potvrdila, že se společnost těší celkovému dobrému finančnímu zdraví.

Použitá literatura

Publikace:

- [1] GRÜNWALD, Rolf; HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza a plánování podniku*. 2. vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická - Nakladatelství Oeconomica, 2004. 180 s. ISBN 80-245-0684-X.
- [2] KISLINGEROVÁ, Eva., HNILICA, Jiří. *Finanční analýza: krok za krokem*. Praha: C.H.Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3.
- [3] KNÁPKOVÁ, Adriana; PAVELKOVÁ, Drahomíra. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada Publishing, 2010. 205 s. ISBN 978-80-247-3349-4.
- [4] KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C. H. Beck, 2002. 206 s. ISBN 80-7179-778-2.
- [5] MARINIČ, Pavel. *Plánování a tvorba hodnoty firmy*. Praha: Grada Publishing, 2008. 240 s. ISBN 978-80-247-2432-4.
- [6] MELICHAR, Vlastimil; JEŽEK, Jindřich. *Ekonomika dopravního podniku*. 2. přeprac. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2001. ISBN 80-7194-359-2.
- [7] NÝVLTOVÁ, Romana; MARINIČ, Pavel. *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*. Praha: Grada Publishing, 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3158-2.
- [8] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.
- [9] SYNEK A KOLEKTIV, Miroslav. *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing, 1996. 456 s. ISBN 80-7169-211-5.
- [10] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

Internetové a ostatní zdroje:

- [11] *Businessinfo.cz* [online]. 2009-06-11 [cit. 2011-05-01]. Techniky a metody finanční analýzy. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dane-ucetnictvi/techniky-a-metody-financni-analyzy/1000465/53421/>>.
- [12] *Businessvize.cz* [online]. 2010-01-03 [cit. 2011-05-01]. Čtyři pravidla, která chrání vaše finance. Dostupné z WWW: <<http://www.businessvize.cz/financni-rizeni/ctyri-pravidla-ktera-ochrani-vase-finance>>.
- [13] *Businessvize.cz* [online]. 2010-03-16 [cit. 2011-05-03]. Ukazatelé rentability. Dostupné z WWW: <<http://www.businessvize.cz/financni-analyza/ukazatele-rentability>>.
- [14] *SÚS Královéhradeckého kraje a.s.* [online]. 2009 [cit. 2011-05-09]. O společnosti. Dostupné z WWW: <<http://suskhk.cz/hlavni-strana/>>.
- [15] *Justice.cz* [online]. 2011-05-09 [cit. 2011-05-09]. Úplný výpis z obchodního rejstříku. Dostupné z WWW: <<http://www.justice.cz/or/>>.
- [16] Česká republika. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví [on-line]. [cit. 2011-05-9]. Dostupné z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/>>.
- [17] Česká republika. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu [on-line]. [cit. 2011-05-9]. Dostupné z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>>.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Stupnice hodnocení ukazatelů	45
Tabulka č. 2 - Horizontální analýza zkrácené rozvahy pro položky aktiv za období 2008 – 2010 (v tis. Kč a v %)	51
Tabulka č. 3 - Horizontální analýza zkrácené rozvahy pro položky pasiv za období 2008 – 2010 (v tis. Kč a v %)	55
Tabulka č. 4 - Horizontální analýza zkrácených výkazů zisku a ztráty za období 2008 – 2010 (v %).....	57
Tabulka č. 5 - Horizontální analýza vybraných položek výkazu zisku a ztráty za období 2008 – 2010 (v tis. Kč a v %)	58
Tabulka č. 6 - Vertikální analýza zkrácených rozvah za období 2008 – 2010 (v %)	59
Tabulka č. 7 - Vertikální analýza zkrácené rozvahy pasiv za období 2008 – 2010 (v %).....	62
Tabulka č. 8 - Vertikální analýza zkrácených výkazů zisku a ztráty v letech 2008 – 2011 (v %).....	64
Tabulka č. 9 - Zlaté pravidlo financování (v tis. Kč).....	66
Tabulka č. 10 - Pravidlo vyrovnání rizik (v tis. Kč).....	66
Tabulka č. 11 - Pari pravidlo (v tis. Kč).....	67
Tabulka č. 12 - Výpočet čistého pracovního kapitálu (v tis. Kč)	68
Tabulka č. 13 - Ukazatele rentability za období od 2008 – 2010 (v %)	69
Tabulka č. 14 - Ukazatele aktivity za období 2008 – 2010	72
Tabulka č. 15 - Ukazatele zadluženosti za období 2008 – 2010 (v %).....	73
Tabulka č. 16 - Ukazatele likvidity	75
Tabulka č. 17 - Vývoj ukazatele kapitálového trhu za sledované období (v tis. Kč).....	76
Tabulka č. 18 - Výpočet ukazatele NOPAT (v tis. Kč)	78
Tabulka č. 19 - Výpočet ukazatele WACC (v tis. Kč)	78
Tabulka č. 20 - Výpočet ukazatele ekonomické přidané hodnoty EVA za období od 2008 – 2010 (v tis. Kč).....	79
Tabulka č. 21 - Du Pontův rozklad rentability vlastního kapitálu (v tis. Kč)	80
Tabulka č. 22 - Vliv finanční páky na rentabilitu vlastního kapitálu (v tis. Kč).....	80
Tabulka č. 23 – Analýza finanční páky (v tis. Kč)	81
Tabulka č. 24 - Altmanův model (v tis. Kč).....	82
Tabulka č. 25 - Tafflerův model (v tis. Kč).....	83
Tabulka č. 26 - Kralickův Quick test (počet let).....	83
Tabulka č. 27 – Vyhodnocení Kralickova Quick testu	84
Tabulka č. 28 - Index bonity (v tis. Kč).....	85

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 - Členění výsledku hospodaření	16
Obrázek č. 2 - Struktura výkazu o tvorbě a použití peněžních prostředků	18
Obrázek č. 3 - Provázanost účetních výkazů	18
Obrázek č. 4 - Du Pont rozklad	42
Obrázek č. 5 - Organizační struktura společnosti SÚS Královéhradeckého kraje a.s.	49
Obrázek č. 6 - Vývoj bilanční sumy za období 2008 – 2010 (v tis. Kč).....	52
Obrázek č. 7 - Struktura a vývoj aktiv v období 2008 – 2010 (v tis. Kč).....	53
Obrázek č. 8 - Vývoj struktury oběžného majetku v letech 2008 – 2010 (v tis. Kč).....	53
Obrázek č. 9 - Struktura a vývoj pasiv v období 2008 - 2010 (v tis. Kč)	56
Obrázek č. 10 - Vývoj hospodářského výsledku za období 2008 – 2010 (v tis. Kč).....	59
Obrázek č. 11 - Vývoj struktury dlouhodobého majetku v období 2008 – 2010 (v %).....	60
Obrázek č. 12 - Vývoj struktury aktiv za období 2008 – 2010 (v %).....	61
Obrázek č. 13 - Vývoj struktury oběžných aktiv za období 2008 – 2010 (v %).....	61
Obrázek č. 14 - Vývoj struktury pasiv za období 2008 – 2010 (v %)	62
Obrázek č. 15 - Vývoj struktury cizího kapitálu za období 2008 – 2010 (v %)	63
Obrázek č. 16 - Vývoj přidané hodnoty a výkonové spotřeby za období 2008 – 2010 (v %)	64
Obrázek č. 17 - Vývoj ČPK za období 2008 – 2010 (v tis. Kč)	68
Obrázek č. 18 - Vývoj ukazatele rentability za sledované období 2008 – 2010 (v %).....	70
Obrázek č. 19 - Vývoj likvidity (2008 – 2010)	75

Seznam zkratek

VZZ	výkaz zisku a ztráty
CF	cash flow
SA	stálá aktiva (dlouhodobá aktiva)
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
OA	oběžná aktiva
VK	vlastní kapitál
CK	cizí kapitál
DCZ	dlouhodobý cizí kapitál
KCZ	krátkodobý cizí kapitál
VH	výsledek hospodaření
EBIT	zisk před zdaněním a zaplacením úroků
EBT	zisk před zdaněním
EAT	čistý zisk po zdanění
ČPK	čistý pracovní kapitál
ROI	rentabilita vloženého kapitálu
ROA	rentabilita aktiv
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
ROCE	rentabilita dlouhodobých zdrojů
ROS	rentabilita tržeb
ROC	rentabilita nákladů
EVA	ekonomicky přidaná hodnota
ÚJ	účetní jednotka

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Rozvaha SÚS Královéhradeckého kraje a.s. (v tis. Kč) – AKTIVA

Příloha č. 2 - Rozvaha SÚS Královéhradeckého kraje a.s. (v tis. Kč) – PASIVA

Příloha č. 3 – Výkaz zisku a ztráty SÚS Královéhradeckého kraje a.s (v tis. Kč)

Rozvaha společnosti SÚS Královéhradeckého kraje a.s. (v tis. Kč) – AKTIVA

	AKTIVA	Kontrol. řádek	31. 12. 2008	31. 12. 2009	31. 12. 2010
	AKTIVA CELKEM	001	305 396	330 907	338 550
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0	0	0
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	003	165 510	155 787	139 856
B.I.	DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK	004	0	434	362
B.I.1.	Zřizovací výdaje	005	0	0	0
B.I.2.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	006	0	0	0
B.I.3.	Software	007	0	0	362
B.I.4.	Ocenitelná práva	008	0	0	0
B.I.5.	Goodwill (+/-)	009	0	0	0
B.I.6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	010	0	0	0
B.I.7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	0	434	0
B.I.8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	012	0	0	0
B.II.	DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	013	165 510	155 353	139 494
B.II.1.	Pozemky	014	0	0	0
B.II.2.	Stavby	015	0	0	1 039
B.II.3.	Samostatné movité věci a soubor movitých věcí	016	164 969	150 091	131 042
B.II.4.	Pěstitelské celky trvalých porostů	017	0	0	0
B.II.5.	Základní stáda a tažná zvířata	018	0	0	0
B.II.6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	019	0	0	0
B.II.7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	020	473	5 262	7 413
B.II.8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	021	68	0	0
B.II.9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku (+/-)	022	0	0	0
B.III.	DLOUHODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	023	0	0	0
B.III.1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	024	0	0	0
B.III.2.	Podíly v účetních jednotkách pod podst. vlivem	025	0	0	0
B.III.3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	026	0	0	0
B.III.4.	Půjčky a úvěry ovládaným a řízeným osobám a účetním jednotkám pod podstatným vlivem	027	0	0	0
B.III.5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	028	0	0	0
B.III.6.	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	029	0	0	0
B.III.7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	030	0	0	0
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	031	139 693	175 042	198 661
C.I.	Z Á S O B Y	032	37 856	34 511	25 410
C.I.1.	Materiál	033	37 856	34 511	25 410
C.I.2.	Nedokončená výroba a polotovary	034	0	0	0

C.I.3.	Výrobky	035	0	0	0
C.I.4.	Zvířata	036	0	0	0
C.I.5.	Zboží	037	0	0	0
C.I.6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	038	0	0	0
C.II.	DLOUHODOBÉ POHLEDÁVKY	039	0	0	0
C.II.1.	Pohledávky z obchodních vztahů	040	0	0	0
C.II.2.	Pohledávky za ovládanými a řízenými osobami	041	0	0	0
C.II.3.	Pohledávky za účetními jednotkami pod podst. vlivem	042	0	0	0
C.II.4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	043	0	0	0
C.II.5.	Dohadné účty aktivní	044	0	0	0
C.II.6.	Jiné pohledávky	045	0	0	0
C.II.7.	Odložená daňová pohledávka	046	0	0	0
C.III.	KRÁTKODOBÉ POHLEDÁVKY	047	33 442	67 639	84 725
C.III.1.	Pohledávky z obchodních vztahů	048	30 881	65 114	82 954
C.III.2.	Pohledávky za ovládanými a řízenými osobami	049	0	0	0
C.III.3.	Pohledávky za účetními jednotkami pod podst. vlivem	050	0	0	0
C.III.4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	051	0	0	0
C.III.5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	052	0	0	0
C.III.6.	Stát - daňové pohledávky	053	0	0	0
C.III.7.	Ostatní poskytnuté zálohy	054	2 149	2 342	1 330
C.III.8.	Dohadné účty aktivní	055	69	69	69
C.III.9.	Jiné pohledávky	056	343	114	372
C.IV.	KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	057	68 395	72 892	88 526
C.IV.1.	Peníze	058	394	410	226
C.IV.2.	Účty v bankách	059	68 001	72 482	88 300
C.IV.3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	060	0	0	0
C.IV.4.	Požizovaný krátkodobý finanční majetek	061	0	0	0
D.I.	ČASOVÉ ROZLIŠENÍ	062	193	78	33
D.I.1.	Náklady příštích období	063	193	78	33
D.I.2.	Komplexní náklady příštích období	064	0	0	0
D.I.3.	Příjmy příštích období	065	0	0	0
	Kontrolní číslo	999	1 221 391	1 323 550	1 354 167

Zdroj: Interní dokument SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Rozvaha společnosti SÚS Královéhradeckého kraje a.s. (v tis. Kč) - PASIVA

	PASIVA	Kontrol. řádek	31. 12. 2008	31. 12. 2009	31. 12. 2010
	PASIVA CELKEM	066	305 396	330 907	338 550
A.	VLASTNÍ KAPITÁL	067	21 501	38 067	71 432
A.I.	Základní kapitál	068	2 000	2 000	2 000
A.I.1.	Základní kapitál	069	2 000	2 000	2 000
A.I.2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	070	0	0	0
A.I.3.	Změny základního kapitálu (+/-)	071	0	0	0
A.II.	KAPITÁLOVÉ FONDY	072	0	0	0
A.II.1.	Emisní ážio	073	0	0	0
A.II.2.	Ostatní kapitálové fondy	074	0	0	0
A.II.3.	Oceňovací rozdíly z přecen. majetku a závazků (+/-)	075	0	0	0
A.II.4.	Oceňovací rozdíly z přecen. při přeměnách (+/-)	076	0	0	0
A.III.	REZERVNÍ FONDY, NEDĚLITELNÝ FOND A OSTATNÍ FONDY ZE ZISKU	077	1 522	2 749	3 621
A.III.1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	078	200	200	200
A.III.2.	Statutární a ostatní fondy	079	1 322	2 549	3 421
A.IV.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ MINULÝCH LET	080	4 914	15 479	30 818
A.IV.1.	Nerozdělený zisk minulých let	081	4 914	15 479	30 818
A.IV.2.	Neuhrazená ztráta minulých let (-)	082	0	0	0
A.V.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ BĚŽNÉHO ÚČET.OBD.	083	13 065	17 839	34 993
B.	CIZÍ ZDROJE	084	283 756	292 798	267 118
B.I.	REZERVY	085	49 040	94 081	38 650
B.I.1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	086	49 040	94 081	38 650
B.I.2.	Rezervy na důchody a podobné závazky	087	0	0	0
B.I.3.	Rezerva na daň z příjmů	088	0	0	0
B.I.4.	Ostatní rezervy	089	0	0	0
B.II.	DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY	090	183 723	135 694	104 868
B.II.1.	Závazky z obchodních vztahů	091	148 856	130 856	93 443
B.II.2.	Závazky k ovládaným a řízeným osobám	092	0	0	0
B.II.3.	Závazky k účetním jednotkám pod podstatným vlivem	093	0	0	0
B.II.4.	Závazky ke společníkům , členům družstva a k účastníkům sdružení	094	0	0	0
B.II.5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	095	0	0	0
B.II.6.	Vydané dluhopisy	096	0	0	0
B.II.7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	097	0	0	0
B.II.8.	Dohadné účty pasivní	098	0	0	0
B.II.9.	Jiné závazky	099	30 000	0	0

B.II.10.	Odložený daňový závazek	100	4 867	4 838	11 425
B.III.	KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY	101	50 993	63 023	121 453
B.III.1.	Závazky z obchodních vztahů	102	23 796	31 130	85 610
B.III.2.	Závazky k ovládaným a řízeným osobám	103	0	0	0
B.III.3.	Závazky k účetním jednotkám pod podstatným vlivem	104	0	0	0
B.III.4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	105	0	0	0
B.III.5.	Závazky k zaměstnancům	106	191	24	20
B.III.6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	107	7 431	7 229	6 464
B.III.7.	Stát - daňové závazky a dotace	108	5 458	10 286	17 143
B.III.8.	Krátkodobé přijaté zálohy	109	0	0	0
B.III.9.	Vydané dluhopisy	110	0	0	0
B.III.10.	Dohadné účty pasivní	111	1 776	2 082	1 270
B.III.11	Jiné závazky	112	12 341	12 272	10 946
B.IV.	BANKOVNÍ ÚVĚRY A VÝPOMOCI	113	0	0	2 147
B.IV.1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	114	0	0	0
B.IV.2.	Krátkodobé bankovní úvěry	115	0	0	2 147
B.IV.3.	Krátkodobé finanční výpomoci	116	0	0	0
C.I.	ČASOVÉ ROZLIŠENÍ	117	139	42	0
C.I.1.	Výdaje příštích období	118	139	42	0
C.I.2.	Výnosy příštích období	119	0	0	0
	Kontrolní číslo	999	1 208 380	1 305 747	1 319 207

Zdroj: Interní dokument SÚS Královéhradeckého kraje a.s.

Výkaz zisku a ztráty společnosti SÚS Královéhradeckého kraje a.s. (v tis. Kč)

V Ý S L E D O V K A		Kontrol. řádek	31. 12. 2008	31. 12. 2009	31. 12. 2010
I.	Tržby za prodej zboží	01	0	2	0
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	0	0	0
+	OBCHODNÍ MARŽE	03	0	2	0
II.	V Ý K O N Y	04	513 669	534 337	561 453
II.1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	502 602	526 173	552 667
II.2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	06	0	0	0
II.3.	Aktivace	07	11 067	8 164	8 786
B.	V Ý K O N O V Á S P O T Ř E B A	08	241 651	268 306	352 325
B.1.	Spotřeba materiálu a energie	09	118 099	131 564	151 324
B.2.	Služby	10	123 552	136 742	201 001
+	P Ř I D A N Á H O D N O T A	11	272 018	266 033	209 128
C.	O S O B N Í N Á K L A D Y	12	175 084	170 808	178 230
C.1.	Mzdové náklady	13	127 809	126 466	131 009
C.2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	14	159	137	178
C.3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	44 760	41 753	44 410
C.4.	Sociální náklady	16	2 356	2 452	2 633
D.	Daně a poplatky	17	437	325	190
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	18	28 675	30 555	33 606
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	19	3 146	4 034	3 395
III.1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	351	0	407
III.2.	Tržby z prodeje materiálu	21	2 795	4 034	2 988
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22	1 502	2 138	1 918
F.1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	0	0	0
F.2.	Prodaný materiál	24	1 502	2 138	1 918
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období (+/-)	25	-49 086	-45 508	55 478
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	348	947	432
H.	Ostatní provozní náklady	27	4 075	4 080	5 043
VI.	Převod provozních výnosů	28	0	0	0
I.	Převod provozních nákladů	29	0	0	0
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	16 653	17 600	49 446
VI.	Tržby za prodej cenných papírů a podílů	31	0	0	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32	0	0	0
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	33	0	0	0

VII.1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	34	0	0	0
VII.2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	35	0	0	0
VII.3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	36	0	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37	0	0	0
K.	Náklady z finančního majetku	38	0	0	0
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	39	0	0	0
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	40	0	0	0
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti (+/-)	41	0	0	0
X.	Výnosové úroky	42	19	332	1 516
N.	Nákladové úroky	43	0	0	60
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	0	0	0
O.	Ostatní finanční náklady	45	198	122	2 717
XII.	Převod finančních výnosů	46	0	0	0
P.	Převod finančních nákladů	47	0	0	0
*	FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	48	-179	210	-1 261
Q.	DAŇ Z PŘÍJMU ZA BĚŽNOU ČINNOST	49	3 407	-29	13 192
Q.1.	- splatná	50	0	0	6 606
Q.2.	- odložená	51	3 407	-29	6 586
**	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	52	13 067	17 839	34 993
XIII.	Mimořádné výnosy	53	0	0	0
R.	Mimořádné náklady	54	2	0	0
S.	DAŇ Z PŘÍJMU Z MIMOŘÁDNÉ ČINNOSTI	55	0	0	0
S.1.	- splatná	56	0	0	0
S.2.	- odložená	57	0	0	0
*	MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	58	-2	0	0
W.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	59	0	0	0
***	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ (+/-)	60	13 065	17 839	34 993
	HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK PŘED ZDANĚNÍM	61	16 472	17 810	48 185
	Kontrolní číslo	999	2 192 680	2 287 376	2 695 552

Zdroj: Interní dokument SÚS Královéhradeckého kraje a.s.